

Archeologiniai Verkių radiniai keičia istoriją

Vilnius, spalio 24 d. (Bernardinai.lt) – Šalia Vilniaus viduramžiais plytėjo kitas miestas. Ne ką mažesnis nei pirmoji Lietuvos sostinė Kernavė savo klestėjimo laikais, paskelbė archeologai.

Sostinės pakraštyje, palei Verkių rūmus, pradėję kasinėjimo darbus archeologai aptiko didelio viduramžių miesto kapines. Pirmieji radiniai liudija, kad neišlikusiame mieste gyveno turtingi žmonės.

„Tai – antroji Kernavė“, – vienu balsu tvirtino prie kapaviečių apsilankę archeologai Aleksiejus Luchtanas ir Gintautas Vėlius. Pastarasis mokslininkas kelis dešimtmečius kasinėjo Kernavės kapinyną.

Radiniai Verkiuose labai panašūs į tuos, kuriuos mokslininkai aptiko tik apie 100 metų gyvavusios Kernavės bendruomenės kapinyne. Skirtumas tik toks, kad Verkiuose pirmą kartą archeologai atkastame XIV a. pradžios vyro kape aptiko pinigų.

Palei Verkių rūmus pradėję kasinėjimo darbus archeologai aptiko didelio viduramžių miesto kapines.

Tai, kad šalia Vilniaus buvo kitas didelis miestas su savomis kapinėmis, patvirtino ir archeologiniams kasinėjimams Verkiuose vadovaujantis Robertas Žukovskis.

Šio archeologo teigimu, palaikai iš tuometinio Vilniaus negalėjo būti vežami taip toli, net į Verkius. Tačiau

tikslios gyvenvietės vietos specialistai dar negali nurodyti. Ji galėjo būti išsidėsčiusi tarp Verkių ir Santariškių.

Kiek kapaviečių yra Verkiuose, specialistai dar nesiryžta spėti, bet aišku, kad viduramžių kapinynas tikrai didelis. Pradėtus darbus archeologai tęs

Nukelta į 6 psl.

Iš Lietuvos traukiasi Baltijos ir Amerikos partnerystės programa

Vilnius, spalio 24 d. (Bernardinai.lt) – Veiklą Lietuvoje baigia beveik dešimtmetį nevyriausybinėms organizacijoms paramą teikusi Baltijos ir Amerikos partnerystės programa (BAPP). Jos tradicijas šalyje žada tęsti lietuviškas Pilietinės atsakomybės fondas.

Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje nuo 1998 m. veikusi BAPP iš viso tri-

jų šalių nevyriausybinėms projektams skyrė 15 mln. JAV dolerių (daugiau kaip 40 mln. litų) paramos – kiekvienai šaliai po 5 mln. JAV dolerių (per 13,4 mln. litų).

Programa, kaip skelbiama ją pristatančioje interneto svetainėje, siekia skatinti pilietinės visuomenės ir demokratijos plėtrą. BAPP direktorė Birutė Jatautaitė sakė, kad per de-

šimtmetį Lietuvai programa davė daug – pagreitino įvairias naujoves, leido sustiprėti nevyriausybiniam sektoriui, skatino jo rėmimą.

Jos tvirtinimu, BAPP yra paskutinis toks didelis fondas, paliekantis Lietuvą. Tačiau vietoj jo filantropijos tradicijas toliau žada tęsti Pilietinės atsakomybės fondas, kurį steigti pasiūlė BAPP.

Be vizų į JAV – lapkričio mėnesį

Vilnius, spalio 24 d. (BNS) – Lietuvos gyventojams be vizų į JAV bus galima vykti nuo antros lapkričio pusės, teigia Jungtinių Valstijų vidaus saugumo departamento vadovas Michael Chertoff.

Interviu Pietų Korėjos radijo stotčiai M. Chertoff sakė, kad vizų atsisakymo programa (Visa Waiver Program) 7 naujosioms valstybėms pradės veikti ne anksčiau kaip lapkričio 15 d., tačiau dar iki prasidedant gruodžiui. Tikslią datą, nuo kada nebereikės vizų, jis pažadėjo įvardyti artimiausiu metu.

Kitą savaitę JAV vidaus saugumo departamento vadovas lankysis Lietuvoje. Tikimasi, kad tuomet jis pateiks išsamesnę informaciją apie JAV įvedamą bevizį režimą Lietuvos piliečiams.

Be vizų į JAV galės vykti turizmo, verslo ar kitais asmeniniais tikslais vykstantys ir biometrinius pasus (išduotus po 2006 m. rugpjūčio 28 d.) turintys Lietuvos piliečiai. Jie galės būti JAV ne ilgiau nei 90 dienų. Į JAV vykstantys Lietuvos piliečiai privalės naudotis Elektronine kelionių leidimo sistema (ESTA – Electronic System for Travel Authorization).

Anksčiau JAV prezidentas G. W. Bush pabrėžė, kad visos į šią programą įtrauktos šalys sutiko dalintis informacija apie saugumo grėsmes Jungtinėms Valstijoms ir taikyti savo piliečiams naują sistemą, pagal kurią norintieji vykti į JAV turi iš anksto užsiregistruoti internetu.

PERIODICALS

Šiame numeryje:

- Ateitininkai (p. 2)
- Ganytojo žodis (p. 3)
- Esu laimingas, kad galėjau papasakoti istoriją (p. 4, 8)
- Tiesti tiltus tarp N. Carolina, Lietuvos ir lietuvių pasaulyje (p. 5, 11)
- Popiežiška lietuvių Šv. Kazimiero kolegija Romoje (p. 7)
- Latvis išmokęs lietuviškai (p. 10)
- Čilės fiorduose (4) (pa-baiga) (p. 11)
- Išeivijos kultūrinis palikimas dar svarbus (p. 14)

Valiutų santykis

1 USD — 2.72 LT
1 EUR — 3.45 LT

Buriotojai pasiekė Kanarus

„Tūkstantmečio odisejos“ buriotojai šiltai sutikti Kanarų salų uoste Las Palmas. **Lietuviams.com** nuotr.

Vilnius, spalio 24 d. (Bernardinai.lt) – „Tūkstantmečio odisejos“ jachta „Ambersail“ atplaukė į Kanarų salų uostą Las Palmas ir baigė pirmąją kelionę aplink pasaulį atkarpą. Lietuvos buriotojus Las Palmas sutiko Kanarų salose gyvenantys ir poilsiaujantys lietuviai ir Lietuvos ambasados Ispanijoje laikinoji reikalų patikėtinė Lyra Puišytė-Bostroem. Spaudos konferencijoje Lietuvos

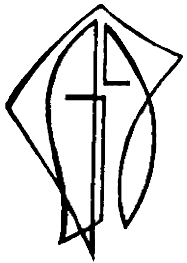
buriotojai susilaukė dėmesio tiek iš Ispanijos žiniasklaidos, tiek ir iš šalies dokumentalistų. Buriotojus ir Lietuvos ambasados atstovus priėmęs Las Palmas meras Jeronimo Saavedra pasidžiaugė neiliniu įvykiu. Lietuvos ambasados Ispanijoje organizuotame priėmime buriotojus pasveikino ir Kanarų salose viešintis Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-24-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Iš Ateitininkų gyvenimo

Medžiagą siūsti: Vidai Kuprytei c/o Draugas • 4545 W 63 St. Chicago, IL 60629 • e-adresas: draugas@ateitis.org

Papilės ateitininkų laimėjimai — mūsų visų laimėjimai

Rugsėjo pabaigoje Vilniuje, Jėzuitų gimnazijoje, vyko Ateitininkų Federacijos atstovų konferencija, kurioje dalyvavo 6 Papilės Šv. Aloyzo kuopos ateitininkai ir globėja Genovaitė Pundziuvienė. (Konferencija buvo aprašyta „Draugo“ spalio 4 d. numeryje — Red.) Maloniausia mums, papilėniškiams, buvo paskutinioji konferencijos dalis — nominacijų už pasižymėjimą Lietuvos ir užsienio ateitininkų veikloje paskelbimas ir apdovanojimų įteikimas. Mūsų — Papilės Simono Daukanto vidurinės mokyklos Šv. Aloyzo kuopos globėjai, mokytojai Genovaitė Pundziuvienėi buvo įteiktas Ateitininkų Federacijos žymuo „Už reikšmingą indėlį visuomenės labui“.

Nespėjome suvalgyti didžiulio globėjos apdovanojimui skirto torto, o mūsų gausią ateitininkišką šeimą (joje 62 nariai ir kandidatai) pasiekė dar džiugesnė naujiena, kurią pirmiausia perskaitėme internetiniuose puslapiuose: „...gabiausiems teisės ir politikos mokslų, medicinos ir visuomenės sveikatos mokslų studentams Švietimo ir mokslo ministerija (ŠMM) skyrė prezidentų

vardines stipendijas. Ministerijos teigimu, stipendijos kasmet įteikiamos talentingiems, ypač pasižymėjusiems studijų ir mokslinės kūrybinės veiklos srityse valstybinių universitetų studentams. Šiais mokslo metais Kazio Griniaus vardinę stipendiją gaus Kauno medicinos universiteto (KMU) studentas Gediminas Šemeklis”. Gediminas — buvęs mūsų mokyklos mokinys, dvejus metus buvęs Šv. Aloyzo kuopos pirmininkas, MAS, dabar SAS mūsų kuopos narys, kasmetinis kuopos vasaros stovyklų vadovas, visų pagrindinių ateitininkų renginių organizatorius ir dalyvis, grojanti, dainuojanti, šokanti, sportuojanti ir mus drausminanti kuopos siela, mūsų vyresnysis brolis, Kauno MU Medikų ateitininkų korporacijos „Gaja” narys... Ketvirtadienį ministerijoje ministruui Algirdui Monkevičiui įteikiant Gedui apdovanojimą mes, aišku savaime, negalėjome dalyvauti, bet už mus kuopos draugą apkabino kita kuopos ateitininkė, studentė Bernadeta Kulvelytė, AF ir „Ateities” žurnalo atstovas, vicepir-

Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijoje apdovanotas kuopos SAS narys Gediminas Šemeklis su žmona Raimonda, sūnumi Benediktu ir kuopos mecenatais iš Amerikos Jonu ir Laima Šalčiais.

mininkas Liutauras Serapinas bei kuopos mecenatai iš Amerikos, ateitininkai sendraugiai Jonas ir Laima Šalčiai.

Džiaugiamės, kad savo darbais, draugų ir vadovų nuopelnais galime garsinti ne tik savo — Papilės Simono Daukanto vidurinės mokyklos Šv. Aloyzo ateitininkų kuopą, bet

ir mokyklos, miestelio, šalies ir, suprantama — ateitininko, žmogaus vardą.

Milda Kvescevičiūtė
Papilės S. Daukanto vid. m-klos
11b kl. mokinė,
Šv. Aloyzo kuopos sekretorė

Gausus Čikagos jaunųjų ateitininkų būrys

Pradėjus 2008-2009 veiklos metus, į Čikagos Partizano Daumanto-Prano Dieleininkaičio ateitininkų kuopą užsiregistravo 175 jaunųjų ateitininkų ir kandidatų. Šią didžiausią Amerikoje esančią kuopą globoja Rita Rušėnienė ir Laima Aleksienė. Kuopa suskirstyta būreliais, kuriems šiais metais vadovauja nemažas sąrašas vadovų: Andrius Kubilius, Audrius Rušėnas, Edis Razma, Rimas Petraitis, Monika Mikulionytė, Daiva Kisielienė, Rama Kavaliauskienė, Elzytė Lietuvninkienė, Viktoras Sadauskas, Darija Siliūnaitė, Jūlytė Petraitytė. Vadovams talkininkauja moksleiviai ateitininkai, kurie kartu mokosi kaip vadovauti. Šiais metais moksleiviai padėjėjai yra: Vija Kasniūnaitė, Vija Lietuvninkaitė, Vilija Aleksaitė, Andrėja Siliūnaitė, Žara Kisieliūtė, Siga Kisieliūtė, Emilija Pranckevičiūtė, Alena Pranckevičiūtė, Simona Sidaugaitė, Daiva Siliūnaitė, Lija Siliūnaitė, Natalija Vaznelytė, Dalytė Savickaitė, Ieva Misiūnaitė, Kristė Lapkutė, Jonas Čyvas, Jonas Kuprys, Aleksas Sadauskas, Rimas Grybauskas ir Dovas Lietuvninkas.

Papilės ateitininkų atstovai Ateitininkų konferencijoje, įvykusioje Vilniaus Jėzuitų gimnazijoje. Kairėje Papilės Simono Daukanto vidurinės mokyklos Šv. Aloyzo kuopos globėja, mokytoja Genovaitė Pundziuvienė, konferencijos metu apdovanota Ateitininkų Federacijos žymeniu „Už reikšmingą indėlį visuomenės labui“.

Ryšiai su Vilniaus ateitininkais

Rugsėjo 23 dieną Vilniaus ateitininkai susitiko su išeivijos ateitininkais Laima ir Jonu Šalčiais, Terese ir Algiu Kazlauskais. Susitikimo tikslas — susipažinti, pabendrauti ir pakalbėti dėl Vilniaus ir išeivijos ateitininkų bendradarbiavimo. Susitikime išsakyti konkretūs siūlymai, kurie susirinkusiųjų nuomone padėtų už-

Jeį planuojate atvykti į Vilnių, žinokite, kad visada esate laukiami Vilniaus ateitininkų!

megzti asmeninius ir organizacinius ryšius. Studentai parodė iniciatyvą ieškoti galimybių dalyvauti Dainavoje vykstančiose stovyklose. Nutarta kuo anksčiau sužinoti Lietuvoje vykstančių ateitininkų stovyklų grafikus ir į šias stovyklas kvieisti išeivijos studentus ir sendraugius. Studentai mielai užimtų ne tik į stovyklas atvykstančius studentus iš JAV, vilniečiai pasirengę parodyti savo miestą, kartu su svečiais pakeliauti po Lietuvą ir t.t.

Vasarą, Dainų šventės metu planuojama ateitininkų patalpose (Pilies g. 8, Vilnius) suorganizuoti „Ateitininkų kavinę”, kur galėtų susitikti iš visur į Vilnių atvykstantys ateitininkai. Čia jie galėtų išgerti arbatos, paskanauti naminių sausainių, pabendrauti, o gal ir kokius teminius vakarus surengti...

Būtų gerai, jei prieš atvykstant ar atvykę praneštumėte tel. 8-616 34013, zurnalas@ateitis.lt

Nauja Vilniaus krašto valdyba

Rugsėjo 28 d. įvyko pirmasis naujai išrinktos Vilniaus krašto ateitininkų valdybos posėdis. Jo metu pirmininke išrinkta Inesa Tautkevičiūtė-Čaikauskienė. Valdybos nariai pasiskirstė pareigomis: dvasios tėvas — diak. Nerijus Grigaliūnas, vicepirmininkė — Kristina Poželaitė, išdininkė — Sima Vaškelytė, referentas viešiesiems ir vidiniams ryšiams — Juozas Šutas, narės — Laima Teteriukovienė, Reda Sopranaitė.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to
Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siūsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.
Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV
Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klasė: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)
Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu
Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:
JAV
Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00
Kanadoje (USD)
Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00
Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis
Oro paštu
Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00
| Lietuvą reguliariu paštu
Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė — Dalia Cidzikaite
redakcija@draugas.org
Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorė —
Aldona Žemaitytė
aldaze@gmail.com
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org
administracija@draugas.org

GANYTOJO ŽODIS

IŠGANIMO CENTRE YRA KRISTUS

Šio trečiadienio bendrojoje audiencijoje dalyvavusiems maldininkams popiežius Benediktas XVI kalbėjo apie prisikėlusio Kristaus svarbą išganymo paslapyje. Kristus apaštalams yra įvykių vertinimo atskaitos taškas, visų pastangų, skelbiant Evangeliją, tikslas. Tai yra, kalbama apie gyvą Kristų, asmenį, kuris mane myli, su kuriuo galiu kalbėtis, kuris manęs klausosi ir atsako. Tai yra pasaulio supratimo ir istorijos kelio principas.

Popiežius atkreipė dėmesį, kad šv. Paulius nesistengė aprašyti atskirų Kristaus gyvenimo faktų. Jis besikuriančioms krikščionių bendruomenėms skelbė gyvą ir tarp mūsų esantį Jėzų Kristų. Tad svarbiausias Pauliaus kristologijos bruožas – skelbti gyvą Kristų, jo mokymą ir ypatingai jo mirties ir prisikėlimo tikrovės svarbą, tolimesnio krikščioniško tikėjimo ir visos Bažnyčios tikrovės vystymosi pagrindą. Apaštalui Pauliui mirtis ir prisikėlimas yra glaudžiai susiję. Net prisikėlęs Kristus turi žaizdas. Tariant Paskalio žodžiais, net ir prisikėlęs, gyvenantis su mumis ir tarp mūsų, Jis kenčia iki pasaulio pabaigos. Nukryžiuotojo ir prisikėlusio Kristaus tapatumą šv. Paulius suvokė kelyje į Damaską.

Taigi, Apaštalas susižavėjęs kontempliuoja Nukryžiuoto–prisikėlusio paslaptį ir per Kristaus patirtas žmogiškas kančias šv. Paulius prieina prie amžinojo buvimo, kur Kristus yra viena su Tėvu. Laiške galatams rašoma: „atėjus laiko pilnatvei, Dievas atsiuntė savo Sūnų, gimusį iš moters, pavaldų įstatymui, kad atpirktų esančius įstatymo valdžioje ir kad mes įgytume išūnystę“ (Gal 4,4-5). Dvi dimensijos – buvimas pas Tėvą ir Viešpaties atėjimas per įsikūnijimą – jau yra skelbiamos Senojo Testamento Išminties knygoje. Čia kalbama apie Išminties amžinąjį buvimą, nusileidimą ir palapinės pasistatymą tarp žmonių. Senajame Testamente palapinė reiškia šventyklą. Tačiau iš Naujojo Testamento perspektyvos galime suprasti, jog tai nuoroda į daug tikresnę ir reikšmingesnę palapinę – Kristaus kūno palapinę. Šv. Paulius savo kristologijoje būtent tuo ir remiasi. Kristuje atpažįsta visada

egzistavusią amžinąją išmintį, išmintį, nužengusią ir tarp mūsų pasistačiusią palapinę. Todėl šv. Paulius gali teigti, jog Kristus mums tapo „galybe ir Dievo išmintimi“, jog „Dievo valia mums tapo išmintimi, teismu, pašventinimu ir atpirkimu“ (1 Kor 1,24.30).

Laiško filipiečiams antrajame skyriuje randame žymųjį himną. Pasak egzegetų, jis perteikia daug senesnę tekstą. Tai reiškia, kad dar iki šv. Pauliaus žydiškoji krikščionybė tikėjo Jėzaus dieviškumu. Taigi, tikėjimas Jėzaus dieviškumu nėra helenistinis išradimas. Pati himno struktūra rodo pagrindines Kristaus nueito kelio akimirkas: preegzistencija, tapimas panašiu į žmones ir nusizeminimas bei, galiausiai, išaukštinimas. Labai ryškus kontrastas tarp visiško nusizeminimo ir vėlesnio išaukštinimo Dievo garbėje. Akivaizdu, jog nusizeminimas supriešinamas Adomo norui tapti Dievu ir Babelio statytojams, kurie norėjo pasiekti dangų, patys tapti dievais. Išdidumas virto savęs sunaikinimu. O Dievo Sūnaus nuolankumas yra dieviškos meilės įgyvendinimas.

Išminties ir Kristaus sugretinimą randame ir laiške Timotiejui: „Jis pasirodė kūne, buvo Dvasios paliudytas, pasirodęs angelams, paskelbtas pagonims, įtikėtas pasaulyje ir šlovingai paimtas“ (1 Tim 3,16). Remiantis šiomis prielaidomis, Jėzų galime apibūdinti kaip vienintelį Tarpininką. Kristus yra tikrasis tiltas, vedantis į dangų ir bendrystę su Dievu.

Laiške kolosiečiams Kristus apibūdinamas kaip „visos tvarinijos pirmgimis“ (Kol 1,15-20). Žodis „pirmgimis“ reiškia, kad jis pirmas tarp daugelio brolių ir seserų nužengė, kad patraukdamas prie savęs mus padarytų savo broliais ir seserimis. Tuo tarpu laiške efeziečiams šv. Paulius sako, kad Kristus yra pilnatvė, visa pripildo ir veda į Dievą. Taigi, Kristus mus kviečia dalyvauti savo nusizeminime, artimo meilėje, kad galėtume dalyvauti ir jo išaukštinime, tapdami Sūnaus vaikais.

„Vatikano radijas“

40 metų su „Moterų gyvenimu“

STASĖ E. SEMĖNIENĖ

P aprašyta parašyti į „Draugo“ 100 metų leidinį apie mano redaguotą jame skyrių „Moterų gyvenimas“, labai nenoriai sutikau. Jokios medžiagos nesukaupiau, tad tenka remtis vien savąja „pasakiška“ atmintimi.

Moterims skirtas skyrius „gimė“ su kun. dr. Juozo Prunskio (buvusio Lietuvos „XX amžius“ redaktoriaus) atsiradimu ir jam tapus dienraščio šeštadieninio kultūrinio priedo „Mokslas, menas, literatūra“ redaktoriu (1949 m.). Kai kurių moterų džiaugsmui tai buvo muzika be ribų.

Kad moteris gyvenime vaidina vieną svarbiausių vaidmenų, nėra abejojančių. Va, kaip tiksliai ir vertingai moterį iškelia George Gordon Byron, 6-tasis baronas, gimęs XVIII a. pab., rašęs XIX a. prad., poetas, be abejonės, vienas didingiausių Anglijos satyrų, turėjusių didžiulės įtakos pasaulio autoriams: „Pirmas žmogaus maistas yra iš moters krūtinės. Moters lūpos moko vaiką pirmų žodžių. Jūsų pirmas ašaras nušluosto moteris ir dažnai jūsų paskutiniai atodūsiai nuaidi klausantis moteriai.“ Kaip teisingai įamžino moterį rašytojas, o juk mes patys – pilkojo gyvenimo stebėtojai – žinome, jog visa moters siela ir visas jos supratimas slypi jos širdyje.

Na, neatsilikio moters šlovinimu nei Napoleonas I (Bonaparte), Prancūzijos imperatorius, Europos aristokratijos sluoksniuose švystelėjęs kaip didis moterų gerbėjas. „Graži moteris džiugina akis, gera moteris – džiugina širdį; pirmoji yra perlas, antroji – neapsakoma brangenybė!“

J. Prunskis, įsteigęs moterų skyrių (kas antrą savaitę vieną puslapį) kultūriniame priede, redaktore būti pasikvietė iš Pietų Amerikos jauną Antrojo pasaulinio karo pabėgėlę Danutę Narutavičiūtę. Neilgai ji redagavo ir po jos vadelės atiteko kitai „Draugo“ redaktorei, labai patyrusiai žurnalistei dr. Onai Labanauskaitei. Ir toji greit „atsikando“, per trumpą laiką spėjo atsibosti. Ji nuolat reikalavo rasti kitą redaktore.

Pagaliau, 1952 m. kultūrinio priedo redaktorius paprašė manęs perimti redagavimą. Ir taip iki pat 1992 m. tempiau tą vežimą – 40 metų.

Pirmasis rūpestis buvo nutiesti draugiškumo bei bendradarbiavimo tiltą su vietinėmis lietuvėmis. Pasisekė. Entuziastingai pritarė ir įsijungė senosios kartos visuomenės veikėjos Elžbieta Samienė (10 vaikų motina), viena iš BALFo „šulų“. Kita buvo ALRK Moterų sąjungos veikli narė Donna Kamm. Jos rašė straipsnius, atsiųsdavo žinių iš savo organizacijų veiklos, uoliai bendradarbiavo ir paliko visam laikui artimos, it sesės. E. Samienė prašė ne viską redaguoti „aukštu stiliumi“, kad „Draugas“ būtų suprantamas ir jų kartos skaitytojams.

Netrukus atsiliepė ir mūsų poetės: čikagietė Danutė Lipčiūtė-Augienė (ji Maironio giminaitė) ir iš Kalifornijos Danutė Mitkienė, Elena Tumienė bei kt. Į skyrių „Moterų gyvenimas“ netruko įsijungti Juzė Daužvardienė, rašiusi apie pirmųjų JAV lietuvių moterų įnašą Amerikoje, ir Alina Skrupskelienė su savo straipsniais apie muziką. Lanksčia plunksna, kartkartėmis išlaikytu šamoju, retom temom džiugino įdomūs Liudos Germanienės straipsniai. Originalūs, mums nepažįstamo pasaulio būdavo Nijolės Bertašūtės-Maskaliūnienės straipsniai iš egzotiško arabų gyvenimo (ji turėjo didelę patirtį, išgyvenusi gan ilgokai jų krašte). Savo straipsniais praturtindavo skyrių ir mūsų pedagogės istorikės Ona Krikščiūnienė, Alicija Rūgytė. Iš lituanistinių mokyklų nuotrupos įkrisdavo į moterų skyrių, atsiųstos uolios mokytojos Aldonos Dirmantaitės-Šimaitienės. Viena darbščiausių žurnalistų, rašiusių apie New Yorko lietuvių moterų veiklą, buvo Aldona Janačienė. Beveik kas antrame numeryje tilpdavo jos reportažai.

Na, o jau Stefanija Stasienė iš Cleveland, Ohio pralenkė jas visas savo rašymu. Toji nuolatine bendradarbe pasižymėjo nuostabi darbu. Neprisimenu numerio, kuriame nebūtų buvę jos receptų ar straipsnio apie mitybą (ji specializavosi Paryžiuje Cordon Bleu), 2000 m. Lietuvoje išleido labai vertingą kulinarijos knygą „Kviečiu vaišintis“. Apie lietuvių gyvenimą (ir kartais džiovininkų gydymąsi)

Nukelta į 8 psl.

ESU LAIMINGAS, KAD GALĖJAU PAPASAKOTI ISTORIJA

Filmas apie Lietuvą, kurį amerikiečiai sukūrė amerikiečiams

DALIA CIDZIKAITĖ

Vieną popietę į redakciją pasikambino tėvas David O'Rourke ir energingu balsu pranešė, jog jis ir jo kolega tėvas Kenneth Gumbert pasibaigė filmuoti filmą „Red Terror on the Amber Coast”. O štai prieš keletą savaičių mus pasiekė dar viena džiugi žinia – amerikiečių sukurtas valandos trukmės filmas apie Lietuvą ir jos 50 metų okupaciją pradėjo lankytis lietuviškuose telkiniuose JAV. Apie nueitą ir dar laukiamą filmo kelionę pas žiūrovus kalbėjome su tėvu O'Rourke.

Neplanuotas apsilankymas KGB rūmuose

Rašytojas, dominikonų ordino narys tėvas O'Rourke prisimena, jog dirbti su medžiaga, kuri vėliau tapo filmu „Red Terror on the Amber Coast”, jis pradėjo 2002 m. Nors iš tiesų istorija siekia 1999 metus, kai jis pirmą kartą apsilankė Lietuvoje. Tos viešnagės metu jis apsigyveno Dominikonų vienuolyne, įsikūrusiame Lukiškių aikštėje, tiesiai priešais senąją KGB būstinę. Visai neplanuotai vieną ankstyvą rytą tėvas O'Rourke ėjo pro tą pastatą ir paklibinęs duris pamatė, jog jos neuždarytos. „Tuo metu naujai pasamdyti darbuotojai katalogavo partizanų nuotraukas, kurias paliko KGB. Pamatęs tas nuotraukas, nusprendžiau sukurti nuotraukų esė, todėl pasiprašiau leidimo peržiūrėti minėtas nuotraukas. Jį gavau”, – apie savo ilgos kelionės pradžią filmo link pasakojo dominikonas.

Sumanymo ėmėsi kino teatre nebuvo 20 metų

Tuo metu vienas jo draugas, taip pat dominikonas, Kenneth Gumbert dirbo ties dokumentiniu filmu apie sovietines represijas, taikytas Čekoslovakijos bažnyčiai po 1948-ųjų komunistų pučo. Kai tėvas O'Rourke papasakojo jam apie savo sumanymą sukurti fotoesė, tėvas Gumbert pasiūlė vietoj to sukurti dokumentinį filmą. Būsimo filmo kūrėjas sutiko, nors, kaip jis pats juokavo, daugiau

nei 20 metų nebuvo buvęs kino teatre ir net neturėjo filmų grotuvo. Tad filmo kūrimas jam buvo visiškai nauja patirtis.

Išmoko klausyti ne burna, bet ausimis

Pradėjus įgyvendinti sumanymą, pirmasis iššūkis ir pamoka tėvui O'Rourke, anot jo paties, buvo išmokti, kaip užsičiaupti, ir išmokti stebėti, klausyti. „Prisiminiau savo mamos patarimą: „David, tu klausai savo burna”, tad šįkart buvau jau pakankamai gudrus ir žinojau, jog reikia klausyti ne burna, bet ausimis.”

Kitas iššūkis buvo surasti ne tik tų įvykių liudininkus, bet ir prikaltinti juos pasidalinti savo skaudžia patirtimi ir net leisti būti filmuojamiems. Tėvas O'Rourke suprato, jog dėl susiklosčiusių istorinių aplinkybių, kai lietuviams beveik 50 metų vadovavo rusai komunistai ir jiems talkinę lietuviai, lietuviai skirtingai nuo amerikiečių mažiausiai norėjo, kad kažkas atvyktų iš California valstijos ir imtų jiems vadovauti.

Padėjo visai nepažįstami žmonės

„Būdamas rašytojas supratau, kaip yra svarbu kantriai ir atkakliai dirbti, norint surasti žmones Vilniuje, kurie būtų galėję man padėti sužinoti daugiau”. Filmo kūrėjams daug padėjo draugai iš Berkeley ir Amerikos lietuviai. Tėvas O'Rourke sakė, jog kai kurių jų niekada net nebuvo sutikęs, bet jie vis tiek davė pavardes žmonių, su kuriais jis galėtų susisiekti Lietuvoje. Tą patį darė ir žmonės, kuriuos sutiko Vilniuje. Jis ypač vertina dviejų žmonių, padėjusių surengti pokalbius, ieškoti archyvinės filmuotos medžiagos bei nuotraukų, pagalbą. Tai Darius Žygelis, dirbantis KGB muziejuje, ir Jūratė Terleckaitė, tuo metu, kai buvo renkama medžiaga, dirbusi Lietuvos Respublikos prezidentūroje.

Tad po kurio laiko filmo kūrėjai turėjo visą šūsnį paprastų ir elektroninių laiškų, kuriuos parašė valdžios pareigūnams ir paprastiesiems žmonėms, mėginant surasti siūlo galą,

LR prezidentas Valdas Adamkus ir tėvas David O'Rourke Lietuvoje.

kuris nuvestų pas žmones, galėjusius padėti renkant medžiagą ir filmuojant.

Sužinojo, ką reiškė „deportacija”, „gulagas”, „rezistencija”...

Ir ta pagalba atėjo, ir daug jos. „Iš tiesų praleidau apie trejus metus, nuo 2002 iki 2005-ųjų, bandydamas sužinoti, ką reiškė gyventi Stalino ir jo pasekėjų laikais, sužinoti daugiau apie KGB ir apie tai, kaip jie naudojo terorą, bandydami kontroliuoti žmones, ir ką tokie žodžiai kaip 'kolektyvizacija', 'deportacija', 'gulagas' ir 'rezistencija' iš tiesų reiškė tikrų žmonių gyvenimuose”, – savo patirtimi, įgyta kuriant filmą, dalijosi tėvas O'Rourke.

„Labai domiuosi istorija, – sakė dominikonas, – todėl istorijos mokymasis, gilinimasis į ją buvo labai įdomus, nors ir sunkus darbas.” O'Rourke teigimu, tas kasimasis į Lietuvos okupacijos ir rezistencijos istoriją parodė jam vieną po kito žmogiškosios stiprybės, drąsos, nepalūžimo ir ištvėrmės pavyki.

Nežinojo, kaip Sovietų Sąjunga veikė

Tiesa, istorija, kurią jis ir tėvas Gumbert buvo sumanę nufilmuoti, gerokai skiriasi nuo galutinio varian-

to. Tėvas O'Rourke sakė, jog nuo pat istorijos pradžios 2003 m. iki jos užbaigimo, jų pasakojama istorija keitėsi, nes filmuojamą temą jis pažindavo vis geriau ir geriau. „Kaip ir daugelis amerikiečių, nesupratome, kaip Sovietų Sąjunga veikė. Pavyzdžiui, niekada nežinojau, kokio dydžio teroras – nuogas teroras, valstybės užsakytas ir finansuojamas, kurio šaknų galima ieškoti dar Lenino laikais – tai buvo ir veikė kaip vienas pagrindinių sovietinės valdžios ramsčių”, – sakė O'Rourke. Nors filmas pasakoja istoriją apie vieną mažą šalį, jis yra langas į tikrovę, koks gyvenimas Sovietų Sąjungoje buvo apskritai.

Moterų patirtis – konkreti ir žemiška

Pirmiausia kūrėjams rūpėjo partizaninio pasipriešinimo sovietams istorija. Bet, pamatę filmą „Karas po karo”, jie suvokė, jog toks filmas jau sukurtas, tad nėra reikalo tai daryti dar kartą. Iš kitos pusės, tuomet jau ir jų dėmesys buvo nukreiptas į visai kitus dalykus. „Mes norėjome papasakoti apie žmones, kurie išgyveno per tokią istoriją, – pasakojo tėvas O'Rourke, – ir parodyti, kaip tai jiems pavyko padaryti.”

Ir tada, pasak jo, pradėjus filmuoti, įvyko paskutinis, bet svarbiausias pasikeitimas. Jie nepasakoja jokio pasakojimo, jie tapo tais, per kuriuos kalbinti žmonės pasakojo savo istorijas. Mano pašnekovas džiaugėsi, kad pusė jų kalbintų žmonių yra moterys, mat, vieno iš filmo autorių įsitikinimu, jų gyvenimo sovietiniais laikais patirtis yra tokia konkreti ir žemiška.

Filmas skiriamas amerikiečiams

Pasak filmo autoriaus, tai, ką jie nori filmu pasakyti, yra tik dalis istorijos. Kita dalis yra tai, kam tu nori tą istoriją papasakoti. Jau bekuriant filmą jiems tapo aišku, jog šis filmas – tai amerikiečių filmas amerikiečiams apie Lietuvą. Dėl tos priežasties tėvas O'Rourke ir tėvas Gumbert galų gale pasirinko patyrusį amerikietį kompozitorių, kuriantį muziką filmams, parašyti muzikinį takelį ir jų filmui.

Filme gausiai naudotasi archyviniais šaltiniais.

Tiesti tiltus tarp N. Carolina, Lietuvos ir lietuvių pasaulyje

Praėjusį savaitgalį Philadelphia lietuvių muzikos namų žemutinėje salėje ir Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje (Elizabeth, NJ) koncertavo Lietuvoje ir Amerikoje žinomas kompozitorius ir atlikėjas **Gintautas Abarius**. Savo solinio koncerto metu G. Abarius pristatė ir savo naują albumą, kurį šiemet įrašė Lietuvoje, – „Džiaugsmo vartai“.

Apie muziką, ateities planus ir gyvenimo vingius muzikantą kalbina **Eugenija Misevičienė**.

Kas mus supa kiekvieną dieną, nuo pat pirmųjų žmogaus dienų? Daina ir muzika! Daugelis turbūt pažįsta arba bent yra girdėję apie Lietuvos kompozitorių, muziką Gintautą Abarių, kuris jau 8 metus gyvena Amerikoje. Čia jis su keliais amerikiečiais sukūrė grupę „Baltic Avenue“ (www.balticavenue.net). Gintas yra ne tik puikus muzikantas, bet ir labai laimingas žmogus. Ne tik todėl, kad patenkintas tuo, ką gyvenime daro, bet ir todėl, kad jam gyvenimas suteikė antrą progą. Prieš metus kompozitorius susirgo sunkia vėžio liga, tačiau jam pavyko išsilydyti.

– Ką Jums asmeniškai gyvenime reiškia muzika? Kaip kuriate muziką?

– Muzika yra vyraujanti mano sielos, charakterio ir gyvenimo dalis. Dievas davė man šią dovaną ir jau nuo ankstyvos vaikystės žinojau, kad tai – man skirtas kelias. Tačiau šiandien muzika nebėra mano tikslas. Ją suvokiū kaip antgamtinę jėgą ir būdą kalbėti į klausytojo širdį, gyvenimą, išgydymą, viltį, paguodą, atleidimą, vienybę, džiaugsmą – žodžiu viską, kas įrašyta garsiojoje Šv. Pranciškaus maldoje. Nepriklausomai nuo žanro ar stiliaus muzikos vertė man šiandien apsprendžia net ne jos išraiškos ar atlikimo tobulybė, tačiau kas skamba ir skelbiama tarp eilučių – gyvenimas ar mirtis. J. S. Bach paliko, mano nuomone, tobuliausią muzikos misijos apibrėžimą, užrašydamas, kad „galutinis muzikos tikslas yra Dievo išaukštinimas ir žmogaus sielos išgydymas“.

Muzika man dažniausiai ateina spontaniškai, nieko bendra su kūryba neturinėjoje aplinkoje. Automobiliuje, parduotuvėje, virtuvėje, net benzino kolonėlėje. Kartais vidurnaktį ar parvyčiais lovoje. Tuo atveju būna sunkiausia prisiversti užrašyti iš karto. Labai dažnai kyla mintis – melodija, idėja, tokia ryški, kad tą akimirka atrodo, jog jokiū būdu jos nepamirši. Deja, atsikėlus tenka vėl pripažinti, kad buvai kvailas tinginys, pasitikintis savo supratimu. Dar vienas puikus kūrybos būdas – kai tau negalėtingai trūksta laiko ir privalai kažką gero parašyti tuoj pat. Kartais naudoju tokią „šoko terapiją“. Ji dažniausiai suveikia. Galbūt kūrybą galėčiau palyginti su žvejyba – kartais reikia kantriai laukti, kartais žuvis pačios lipa į valtį. Mozart buvo teisingas, sakydamas, kad didžiausia kančia išmelsti temą. Visa kita – technikos reikalas.

– Kaip ir kada susikūrė „Baltic Avenue“ grupė?

– Kažkada girdėjau posakį, kad

Amerikos muzikos žvaigždės dažniausiai pradeda arba bažnyčioje, arba kalėjime. Nelaikau savęs garsenybe už Atlanto, tačiau mūsų trio „Baltic Avenue“ gimė taip pat šventovėje, kurioje sutikau du puikius kolegas – gitaristą Jeff Coppedge ir būgnininką Steve Bowen. Bendras noras nebūti užsidariusiems vien bažnytinėje aplinkoje pagimdė sprendimą pradėti muzikinį projektą, su kuriuo galima groti, koncertuoti visuomenei. Taip po pusės metų repeticijų 2004 m. pavasarį atsirado „Baltic Avenue“.

– Jūs vienintelis lietuvis grupėje. Kaip kiti grupės nariai sutiko, kad ji būtų pavadinta „Baltic Avenue“?

– Kaip nebūtų keista, grupės pavadinimą pasiūlė mano kolegos amerikiečiai. Jame tarsi užkoduotos dvi prasmės. Pirmiausia, „Baltic Avenue“ – tai stotelė „Monopoly“ žaidime, kuri pradžioje yra labai pigi, tačiau jos neturint pabaigoje neįmanoma laimėti žaidimo. Būtent nedidelės pradžios dažniausiai atveda prie didelių dalykų. Antra, tai mūsų vizijos vienas iš svarbiausių aspektų – muzikinis tiltas tarp North Carolina ir Baltijos šalių.

– Kaip dažnai ir kur su grupe koncertuojate? Ar tai ir yra Jūsų pagrindinis darbas? Ar koncertuojate ir vienas, be grupės?

– 2004 m. vasarą įrašėme pirmąjį albumą „Tribute“, kuriame išreiškėdami pagarbą Amerikos džiazo muzikos galiūnams, įtakojusiems pasaulio kultūrą, pateikėme populiarių temų versijas ir vieną originalią kompoziciją. Netrukus pradėjome koncertuoti, tačiau ateities planus teko beveik dvejiems metams atidėti dėl sunkios ligos, kuri mane užpuolė 2005 m. vasarą. Praeitų metų pavasarį vėl pradėjome koncertuoti. Paruošėme naują programą „Jazz Rocks“, kurioje skamba 10 originalių grupės kūrinių. Ją artimiausiu metu norime įrašyti į kompaktinę plokštelę. Nors mūsų koncertinė veikla dar nesiekia „pilnos dienos darbo“, tačiau jau grojame prestižiniame Raleigh miesto džiazo klube „Yancy’s“. Planuojame dalyvauti įvairiuose festivaliuose Amerikoje ir Europoje, ir Lietuvoje. Mūsų įrašai skamba keliose radijo stotyse. Mielai laukiame pakvietimų ir iš įvairių lietuvių telkinių JAV, man būtų malonu daugiau pasirodyti ir savo tautiečiams.

Šiandien „Baltic Avenue“ sudarome mes trise, tačiau prisidedame prie didesnių projektų ir junginių. Mes džiaugiamės, kai kiekvienas iš mūsų yra daug kur kviečiamas groti individualiai. Tai atgaivina ir neleidžia užsiskleisti. Aš pats koncertuoju su solo, fortepijoninio trio programa, mielai groju su įvairiomis bliuzo, „funk“, džiazo grupėmis. Neretai būnu vienintelis baltaodis tarp scenoje ir salėje esančių žmonių!

– Ar manote, kad Amerikoje džiazas yra populiariesnis nei Lietuvoje? Kokius skirtumus pastebite tarp muzikos Lietuvoje ir JAV?

– Lietuvos kultūroje džiazas šiandien užima reikšmingą vietą. Jis

Gintas Abarius ir Rytas Vilgalys.

Algirdo Karaliaus nuotr.

dėstomas visose muzikinio mokymo grandyse, vyksta jaunųjų talentų konkursai, pastoviai rengiami respublikiniai ir prestižiniai tapę tarptautiniai festivaliai, kuriuose noriai dalyvauja pirmo ryškumo pasaulio žvaigždės. Lietuvos džiazo atlikėjai jau seniai sėkmingai įrašinėja savo muzikinius kūrinius ir koncertuoja įvairiose pasaulio šalyse. Tačiau tiek Lietuvoje, tiek Amerikoje džiazas nėra masinė muzika. JAV muzikinėje rinkoje vyrauja „country“, o Lietuvoje – lietuviškas šio žanro variantas. Nors džiazas gimė Amerikoje ir darė įtaką viso pasaulio muzikai, net ir čia tokios krypties muzikos kiekis palyginus su kitais komerciniais žanrais, yra stebėtinai nedidelis. Šias mintis išgirdau iš vieno garsiausių pasaulyje džiazo patriarchų Herbie Hancock, klausydamasis jo spaudos konferencijos – „meistriškumo klasės“ Naujųjų 2007 metų naktį, kuomet jis kvietė Ameriką grįžti prie tikrųjų amerikietiškos muzikos išteklių. Berods D. Brubeck yra pasakęs, kad „negali groti džiazo, jei nori greitai išgarsėti ar praturtėti. Džiazą groji todėl, kad be jo paprasčiausiai negali gyventi...“

– Jūs ir JAV Lietuvių Bendruomenė...

– Mano ryšiai su JAV Lietuvių Bendruomenė kol kas nėra labai platūs. Prieš atvykstant į Ameriką su šeima, teko susipažinti su Portland (OR), Seattle (WA), Denver (CO) LB apylinkėmis joms koncertuojant. Vėliau suartėjome su Seattle lietuviais, šiuos saitus šeimomis palaikome iki šiol. Jūratė Audėjaitienė visada svečingai atidaro savo koncertinį saloną mano koncertinėms programoms, o šiais metais įkvepiančiu impulsu man tapo naujo kūrybinio projekto idėja su maestro Povilu Stravinsku – tarptautinį pripažinimą turinčiu pianistu.

Amerikoje turiu dėdę, tėvo brolių Mykolą Abarių, garsų išeivijos ir lietuviybės veikėją, tačiau mūsų likimas taip susiklostė, kad prieš 8 metus atvykome į North Carolina, kur pradžioje lietuvių nesutikome. Pirmaisiais metais teturėjome du pažįstamus lietuvius tarsi angelus – Viktorą ir Giedrą Garbonkus, su ku-

riais bendravimas mums buvo kaip gurkšnis tyro oro. Jie netrukus sugrįžo į Čikagą o mes pagaliau suradome vietinę lietuvių bendruomenę ir su tautiečiais pirmąkart atšventėme Vasario 16-ąją, patys būdami išeivijoje. North Carolina lietuvių telkinys dar nėra labai didelis, tačiau itin draugiškas, nuoširdus ir sparciai augantis. Jau turime savo lietuvišką mokyklėlę. Mes su šeima taip pat stengiamės dalyvauti visuose lietuvių renginiuose. Praeitų Šv. Kalėdų vakaro metu apsilankė didelis būrys gerbėjų, parodėme gražią programą. Jau antri metai paeiliui Al Karaliaus namuose pažymime Vasario 16-osios sukaktį.

Šiandien, išėjęs amerikietiško gyvenimo kursus, mano širdyje tebelieka tas pats noras, kokį turėjau nuo pat pirmųjų dienų Amerikoje, – artimiau susipažinti su plačiašake JAV Lietuvių Bendruomenė ir galbūt, palankiai susiklosčius aplinkybėms, pradėti koncertinę veiklą tarp savo tautiečių, nes vien nuo minties, kad mūsų šioje šalyje tiek daug, buvo lengviau pereiti daug dalykų, su kuriais susiduria visi naujieji atvykėliai.

– Anksčiau sakėte, kad norėtumėte sugrįžti gyventi į Lietuvą. Ar norai dar nepasikeitė?

– Tai – visų pirma muzikinis „sugrįžimas“ po aštuonerių metų pertaukos. Sugrįžimas ne vien tik į geografinę, bet ir į globalinę Lietuvą, kuri egzistuoja visame pasaulyje. Niekada su šeima negalvojome emigruoti iš Lietuvos, o ypač į JAV. Mano sielos svajonių šalis buvo Vokietija, tačiau, kai 1990 m. atsakiau pasiūlymo likti ir dirbti Miunchene, apie jokią ilgalaikę išvyką, o tuo labiau su visa šeima, nemąstėme. Tačiau po aštuonerių metų, panašiai situacijai pasikartojus nusprendėme padaryti žingsnį į nežinią, nes viduje jautėme, kad tai bus labai svarbus laikotarpis mūsų gyvenime, kurio metu išmoksime ir įgysime tai, ką ateityje galėsime perduoti savo Tėvynei ir tautai. Jokių komercinių planų neturėjome, tad daugelio nuostabai išvažiavome, kai atrodė visa padėtis Lietuvoje tolimesnei karjerai buvo ideali.

Nukelta į 11 psl.

Patvirtinta nauja „Leo LT“ vadovybė

Nuo šiol „Leo LT“ vadovaus Gintautas Mažeika. **ELTOS** nuotr.

Vilnius, spalio 24 d. (BNS) – Nacionalinės energetikos bendrovės „Leo LT“, ketinančios įgyvendinti milijardinės vertės energetikos projektus, vadovu paskirtas antrinės „Leo LT“ elektros skirstymo bendrovės Rytų skirstomieji tinklai (RST) generalinis direktorius Gintautas Mažeika. 41-erių finansininkas ir va-

dybininkas G. Mažeika RST vadovauja nuo šių metų liepos. Iki tol 8 metus jis dirbo draudimo versle.

„Leo LT“ stebėtojų tarybos posėdyje išrinkta nauja 5 narių įmonės valdyba. Premjeras Gediminas Kirklis teigė, kad visi siūlomi nauji valdybos nariai yra profesionalai ir atstovaus bendrovės interesams. Tuo tarpu daugiausia balsų Seimo rinkimuose iškovojusios Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų vadovas Andrius Kubilius siūlė, kad dėl naujos vadovybės apsispręstų jau nauja Vyriausybė.

Gegužę įkurta „Leo LT“ yra nacionalinė elektros energetikos bendrovė, per savo antrines įmones valdanti pagrindinę Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos dalį – elektros energijos perdavimo ir skirstomuosius tinklus. 61,7 proc. „Leo LT“ akcijų valdo Lietuvos Vyriausybė, 38,3 proc. – bendrovė „NDX Energija“. „Leo LT“ turi rūpintis naujos atominės elektrinės statyba ir elektros jungčių tiesimu.

Auditoriai siūlo stiprinti azartinių lošimų priežiūrą

Vilnius, spalio 24 d. (Bernardinai.lt) – Valstybės kontrolė įvertino Valstybinės lošimų priežiūros komisijos veiklą ir azartinių lošimų bei loterijų organizavimo valstybiniu lygiu tvarką.

Audito metu nustatyta, kad Lietuvoje neribojama lošimo verslo plėtra, kaip tai daroma daugumoje Europos Sąjungos valstybių. Todėl kasmet daugėja lošimų organizavimo vietų, auga lošiančiųjų ir priklausomybę nuo azartinių lošimų turinčių asmenų skaičius, didėja iš šio verslo gaunamos pajamos. Už lošimų organizavimo priežiūrą ir kontrolę atsakingos Valstybinės lošimų priežiūros komisijos veikla labiau nukreipta į lošimų organizatorių veiklos rezultatus ir jų pajamų didėjimą, o ne į lošėjų interesų apsaugą.

Pasak valstybės kontrolierės Rasos Budbergytės, šalyje nėra aiškios azartinių lošimų valstybės politikos. Dėl teisinio reglamentavimo trūkumų neuzkertamas kelias lošimo organizatoriams „paslėptai“ reklamuoti savo paslaugas, nepakankamai ribojamas azartinių lošimų prieinamumas nepilnamečiams. Be to, nustatytos neveiksmingos poveikio priemonės lošimų organizatoriams už teisės aktų pažeidimus. Todėl pažeidimai vis dažniau kartojasi.

Valstybės kontrolė Vyriausybei ir Lošimų priežiūros komisijai pateikė konkrečius nurodymus, kurių įgyvendinimas leistų užtikrinti nuoseklų ir veiksmingą lošimų verslo reguliavimą ir visuomenės interesų apsaugą.

Sunkiai sergančioms vaikų širdelėms – nauja viltis

Vilnius, spalio 24 d. (ELTA) – Lietuvos vaikų širdies chirurgijai sužibo nauja viltis. Gavus lėšų iki kitų metų lapkričio pabaigos bus atnaujintas Vilniaus universiteto ligoninės Santariškių klinikų (VUL SK) skyrius, kuriame stebuklingos medikų rankos viltį gyventi suteikia patiems mažiausiems Lietuvos, o neretai – ir kaimyninių šalių sudėtingiausiomis širdies ligomis sergantiems ligoniams.

Nors Lietuvoje vaikų gimstamumas pastarąjį dešimtmetį mažėjo, vis dėlto kasmet gimsta apie 300 vaikų, turinčių lengvesnę ar sunkesnę įgimtą širdies ydą. VUL SK kasmet atliekama apie 200 įgimtų širdies ydų ištaisymo operacijų, iš kurių beveik 100 – naujagimiams ir vaikams iki vienerių metų.

VUL SK Širdies chirurgijos centro vadovas prof. akademikas Vytautas Jonas Sirvydis pažymėjo, jog įgimtų širdies ydų chirurgija yra labai specifinė. Ji ypač svarbi tuo, kad

gelbsti mūsų pačių mažiausių ligonių gyvybes. Išoperavus įgimtą širdies ydą dauguma vaikų lieka sveiki.

Netrukus lietuviai, pasak V. J. Sirvydio, turės sąlygas, kurių galės pavydėti ir kolegos iš Vakarų. Kardiologijos, širdies chirurgijos, vaikų intensyvios terapijos ir anesteziologijos veiklai pagerinti VUL SK skirta daugiau nei 2 mln. eurų (apie 7 mln. litų) suma. 85 proc. jos skyrė Norvegijos Karalystė, 15 proc. dengia Lietuva. V. J. Sirvydis teigė, jog Lietuvos ir Norvegijos medikai galės keistis patirtimi: mūsiškiai nuvažiuoti pasitobulinti ten, norvegai – atvažiuoti į Lietuvą.

Pasak VUL SK direktoriaus plėtrai Justino Ivaškos, didžioji dalis sumos bus skirta įrangai pirkti. 12 proc. sumos bus skirta Vaikų širdies chirurgijos skyriaus remontui. Šiuo metu dėl lėšų trūkumo sąlygos jame yra prastos ir neatitinka šiuolaikinių reikalavimų.

Prezidentas ragino didinti mokytojų autoritetą

Diskusijos dalyviai kalbėjo apie mokytojo profesijos patrauklumą. **ELTOS** nuotr.

Vilnius, spalio 24 d. (Bernardinai.lt) – Prezidentas Valdas Adamkus dalyvaudamas diskusijoje apie pedagogų rengimą, ragino iš esmės imtis šios sistemos pertvarkos, aiškiau bei tiksliau suformuluoti valstybės keliamus uždavinius pedagogams rengti ir grąžinti mokytojo profesijos autoritetą.

Valstybės vadovo nuomone, visos kalbos apie švietimo sistemos tobulinimą liks tik kalbomis, jei ir toliau pertvarkas planuojantys ir jas vykdydantys asmenys skirs tiek mažai dėmesio pagrindiniam švietimo tikslui – vaikams ir jaunimui.

Prezidentūroje surengtoje apskritojų stalo diskusijoje „Visuomenės ir valstybės uždaviniai pedagogams rengti: problemos ir perspektyvos“ dalyvavęs V. Adamkus kvietė problemas spręsti nelaukiant, „kol Lietuvoje nebebus kam dirbti mokykloje“. Jis

taip pat apgailestavo, kad Pedagogų rengimo programa, kuri teikė daug vilčių prieš kelerius metus pertvarkant mokytojų rengimą, taip ir nebuvo įgyvendinta.

V. Adamkus pabrėžė, kad Švietimo ir mokslo ministerija, kaip mokytojų rengimo užsakovė, privalo sudaryti aiškia mokytojų rengimo politiką, kuri taptų privaloma visoms pedagogus rengiančioms mokykloms.

„Lietuvos mokykloms privalome grąžinti turėtą vardą. Mokytojo profesija turi tapti patraukli, ją rinktis turėtų tik kurybingiausi ir gabiausi abiturientai. Todėl būtina rasti būdų, kurie skatintų jaunos žmonės rinktis šį sunkų kelią ir nelengvą pašaukimą, kurie padėtų sukurti mokyklą – tikrą besimokančiųjų bendriją“, – pabrėžė šalies vadovas.

Panevėžyje atidaryta universali sporto arena

Vilnius, spalio 24 d. (BNS) – Atidaryta Panevėžio universali sporto arena „Cido“. Čia nuo šiol vyks svarbiausi Panevėžio apskrities kultūros, sporto ir verslo renginiai.

Pristatydamas areną Panevėžio meras džiaugėsi, kad didžiausia šalies arena esą pastatyta per labai trumpą laiką. Toje pačioje teritorijoje numatoma statyti teniso kortus ir kitus statinius, turinčius sukurti bendrą sporto ir pramogų kompleksą.

Pasak šventėje dalyvavusio A. M.

Brazausko, tai vienas iš didžiausių pastatų Lietuvoje. A. M. Brazauskas ypač gyrė Ūkio ministerijos darbuotojus, kurie puikiai išstudijavo Europos lėšų panaudojimo tvarką ir parengė gerą lėšų panaudojimo projektą. Pasak buvusio premjero, ypač išpuilingas sugebėjimas panaudoti tokius didelius Europos pinigus ir beveik neišleisti biudžeto lėšų, kurios sudarė vos dešimtadalį bendros panaudotos sumos.

Archeologiniai Verkių radiniai keičia istoriją

Atkelta iš 1 psl. po Vėlinių, o šią savaitę rastus palaikus ištyrus ketinama palaidoti toje pačioje vietoje.

„Jeigu radinius pavadintume sensacija, tikrai nepersūdytume“, – pareiškė G. Vėlius. R. Žukovskis spėjo, kad rado ne tos pačios šeimos kapus, nes vyro ir moters palaikus skyrė apie pusantro metro.

Šioje vietovėje archeologai pradėjo kasinėti, kadangi Verkių parką buvo ketinama pertvarkyti pagal XIX a. jo buvusio savininko kunigaikščio Liudviko Vitgenšteino projektą. Pirmieji radiniai verčia manyti, kad gali tekti keisti parko planą, nes kapai buvo visoje parko teritorijoje.

Verkių kapinynas labai panašus į Kernavės. Anot G. Vėliaus, Kernavės kapinynas pristato miesto amatininkų bei pirklių bendruomenę. Ten rasta nė vieno ginklo, o jų dėjimo į kapus tradicija tuomet dar buvo gyva.

Iš unikalių Verkių radinių aiškėja, kad tų laikų žmonių gyvenimas vis dar buvo smarkiai susijęs su pagonybe. Anot archeologo, radiniai Kernavėje pristato Lietuvos miesto kultūrą ir bendruomenę XIII–XIV a. Tai buvo struktūriškai europinės aplinkos darinys, bet savitas vidiniu dar pagonišku pasauliu, sumišusiu su krikščioniškąja kultūra ir tradicija. Dabar aiškėja, kad panašus miestas buvo ir prie Vilniaus.

Popiežiškoji Lietuvių Šv. Kazimiero kolegija Romoje

**Dalia Žemaitytė
Bernardinai.lt**

Šių metų spalio 24–25 d. Popiežiškoji Lietuvių Šv. Kazimiero kolegija Romoje mini 60-ies metų įkūrimo jubiliejų. Apie Kolegijos praeitį ir nūdieną dienraščiu „Bernardinai.lt“ pasakoja kunigas Petras Šiurys, Lietuvių Šv. Kazimiero kolegijos rektorius.

Kun. Petras Šiurys Romoje gyvena jau 9 metus. Iš pradžių atvykęs kaip Popiežiškojo Laterano universiteto, Jono Pauliaus II Šeimos ir santuokos instituto licenciato studentas, vėliau studijavo doktoratą, po kelerių metų tapo kolegijos vicerektoriumi, prieš metus – kolegijos rektoriumi.

Lietuvių kunigų kolegijos Romoje įkūrimas

Lietuvių kunigų kolegiją Romoje įkurti privertė istorinės aplinkybės. Kunigas P. Šiurys pasakojo, kad sumanymas kurti lietuvių kolegiją Romoje 1909 m. kilo dviem lietuviams klierikams Jonui Riubai (Riaubai) ir Antanui Briškai. Studijuodami vienas Romoje, kitas – JAV, abu turėjo glaustis kitų šalių kolegijose, o „juk būtų gera turėti savo kolegiją, nepriklausomą nei nuo lenkų, nei nuo rusų, nei nuo kitų“, – kalbėjosi jie. Nepamiršdamas šio sumanymo prel. A. Briška rinko ir taupė pinigus, vildamasis ir laukdamas, kol Apvaizda duos ženklą.

1944 m., antrą kartą sovietams užimant Lietuvą, ryškėjo artėjanti grėsmė Lietuvos Bažnyčiai ir kraštui: smurtas, suėmimai, kalėjimai, trėmimai. Dalis vyskupų, kunigų ir seminaristų pasitraukė į Vakarų. Vokietijoje, Eichšteto seminarijoje grupė klierikų tęsė Lietuvoje pradėtą studijas. 1945 m. pabaigoje lietuvių dvasininkų rūpesčiu 20 klierikų buvo pasiųsta į Romą, kuriems vadovavo prel. Ladas Tulaba, buvęs Vilniaus kunigų seminarijos rektorius. Lietuviai laikinai įsikūrė Pietų Amerikos kolegijoje, paskaitų klausė Grigaliaus universitete. Buvo imta ieškoti lėšų ir pastato kolegijai. Iš Amerikos atvykęs prel. A. Briška parėmė pastato Romoje, Casalmoferrat gatvėje, pirkimą. 1946 m. čia įsikūrė Lietuvių Šv. Kazimiero kolegija. Oficialiai kolegija pripažinta 1948 m. gegužės 1 d.

Kolegija – kaip lietuvių židinys

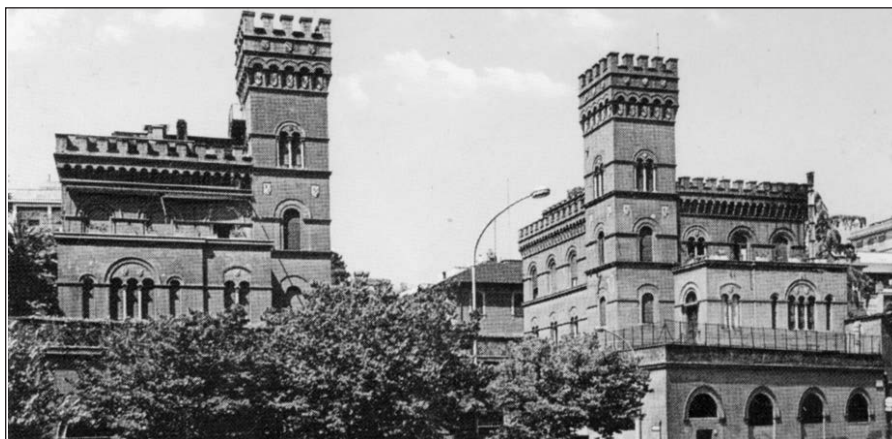
Anot rektoriaus, galima išskirti du Kolegijos gyvavimo laikotarpius – nuo įkūrimo iki 1991 m. ir po Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo.

„Dabartinė kolegija buvo steigama kaip kunigų seminarija visiems lietuviams kunigams, kurie negalėjo nuvykti į Lietuvą, todėl čia studentai atvykdavo iš viso pasaulio – Vakarų Europos, Australijos, Pietų Amerikos, JAV ir kitų kraštų rengtis kunigybei. Vėliau, sumažėjus lietuvių pašaukimui, čia mokėsi ir italai, amerikiečiai. Pastaraisiais metais dauguma studentų buvo užsieniečiai, beveik nebebuvo lietuvių“, – apie kolegijos tuometinę misiją pasakojo kun. P. Šiurys.

Visą tą laikotarpį iki Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo kolegijoje gyveno ir dirbo nemažai kunigų – baigę studijas pasiliko gyventi Romoje:

teol. dr. prelatas Vytautas Kazlauskas, kuris labai ilgai dirbo Vatikanu radijuje, ilgametis kolegijos rektorius ir Šventojo Rašto vertėjas dr. prelatas Ladas Tulaba, teol. lic. prelatas Vincas Mincevičius, buvęs lietuvių bendruomenės pirmininku daugiau nei 40 metų, ilgametis kolegijos dvasios tėvas teol. dr. prelatas Stasys Žilys, kolegijos ekonomas kun. Antanas Jonušas, kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus ir kiti. Tuo metu kolegijoje studijavo ar darbavosi nemažai ir kitų kilnių lietuvių kunigų, kurių tarpe – dabartinis Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

„Kadangi Lietuvos ambasada karo metais buvo uždaryta, kolegija tapo Lietuvos atstovybe ar lietuvių centru Romoje. Čia gyvenę kunigai

Š. Kazimiero kolegija (k.) ir Villa Lituania Romoje. „Draugo“ archyvo nuotr.

rūpinosi lietuviška spauda, tarpininkavo pervežant ir spausdinant 'Kroniką', kuri taip pat jų pastangomis buvo išversta į italų kalbą. Atkūrus nepriklausomybę pirmieji ambasadoriai, ambasados darbuotojai atvykę iš pradžių apsistojo šalia kolegijos esančioje Villa Lituania. Tad visą sovietmetį Romoje esančioje kolegijoje buvo puoselėjama lietuvių bei gyvavę veikli lietuvių bendruomenė“, – pasakojo kun. P. Šiurys.

Šalia Kolegijos – Villa Lituania ir vila bei ūkis Tivolijoje

Prelatas A. Briška, nupirkęs kolegijos pastatą (buvusį klauzūrinių Šv. Klaros seselių vienuolyną), skyrė lėšų nupirkti svečių namui šalia kolegijos. 1959 m. atsirado galimybė įsigyti kitoje tos pačios gatvės pusėje stovėjusį namą dvyli. Jis buvo atnaujintas, pritaikytas svečiams apgyvendinti ir pavadintas Villa Lituania.

Kiek anksčiau buvo įsigyta vila studentų vasaros atostogoms Tivolijoje, miestelyje šalia Romos, kuriam vadovavo prel. Kazimieras Dobrovolskis. Vilai priklausė nemažai žemės, tad buvo įkurtas ir ūkis, kuris buvo ekonominė parama kolegijai tiek maistu, tiek kitais dalykais. Kasryt į kolegiją būdavo pristatoma šviežių maisto produktų. Vienu metu ūkis net laimėjo apdovanojimą už daugiausia pagaminto pieno Lazio zonoje. Keičiantis Italijos įstatymams, ypač įsigaliojus Europos Sąjungos reikalavimams, ūkis nebegalėjo toliau veikti ir prarado savo tikslą. Taip pat pasikeitė sąlygos ir studentams – visi, kilę iš Lietuvos, grįždavo atostogauti į tėviškę, mažai kas į vilą nuvykdavo. Tivolio vila ir ūkis nebeteko savo prasmės ir prieš keletą metų buvo parduoti.

Dabar – nebe seminarija, o kunigų bendruomenės namai

1989 m. į Romą studijuoti jau atvyko keli studentai iš Lietuvos, kurie apsistojo kolegijoje. 1991 m. prie jų prisidėjo apie 20 seminaristų ir kunigų. Jie rengėsi kunigybei bei tęsė studijas. Vėliau Lietuvos vyskupai su Šventojo Sosto pritarimu nusprendė į kolegiją priimti tik kunigus, siunčiamus į Romą specifiniam nuodugnesniam pasiruošimui. Tad kolegija prarado seminarijos vaidmenį ir kiek pasikeitė jos misija.

Kun. P. Šiurys pasakojo, jog šiuo metu kolegijoje gyvena 9 studentai kunigai iš Lietuvos, kurie siekia licenciato ar doktorato laipsnių. Šiuo metu baigiamas rengti naujas kolegijos statusas, kuris turėtų būti patvirtintas po kelių mėnesių. Dabartinė kolegijos paskirtis – kunigų namai arba konvitas. Anot kun. P. Šiurio,

dintis popiežiškąja 1963 m. suteikė Šventasis Tėvas Paulius VI.

Kokie didžiausi iššūkiai laukia pasikeitus statusui?

„Svarbiausias dabartinis mūsų uždavinys – kad tai nebūtų savotiškas viešbutis, bet kunigų bendruomenės namai. Siekiame puoselėti bendruomeniškumą, kuris pirmiausia pasižymi bendru suvienijančiu dvasiniu gyvenimu – bendra malda, šv. Mišiomis, taip pat – tautiškumu, nes čia gyvena tik lietuviai kunigai. Dažniausiai atvyksta studijuoti jaunesnio amžiaus kunigai, tad turi būti tęsiama kunigiška dvasinė formacija. Tuo rūpinasi kolegijos rektorius, Dvasios tėvas, vicerektorius, dekanas, kurie taip pat yra atsakingi už namus ir bendrą gyvenimą. Stengiamės sudaryti sąlygas savarankiškam formavimuisi, ištraukiant į bendruomenes universitetuose, pastoraaciją itališkose parapijose, kad kiekvienas būdamas Romoje galėtų pasiminti patirties, kurią galėtų panaudoti grįžęs į Lietuvą“, – dalijosi mintimis kolegijos rektorius.

Kolegija – lietuvių ar žemaičių?

Teko girdėti juokaujant, kad Šv. Kazimiero kolegija vienu metu buvo vadinama „Žemaičių kolegija“. O kaip dabar? „Ne, čia lietuvių kolegija, net pavadinime įrašyta – Popiežiškoji Lietuvių Šv. Kazimiero kolegija“, – paklaustas juokėsi rektorius. „Žemaičių kolegija“ gal buvo juokais vadinama tuo metu, kai dauguma atvykusių ir čia gyvenusių dvasininkų buvo iš Telšių vyskupijos. Taip, nors dabar ir kolegijos rektorius, ir dvasios tėvas yra kilę iš Žemaitijos, bet rimto pagrindo tokiems juokams nėra. Šiuo metu kolegijoje gyvena studentai iš įvairių vyskupijų. Gal tai priklauso nuo laikotarpio, pvz., pirmas rektorius buvo iš Suvalkijos. Tačiau vienu metu iš vieno krašto, kitu metu iš kito krašto būna daugiau studentų. Bet kolegija priklauso Lietuvos Vyskupų Konferencijai, ne atskirai vyskupijai, tad žemaitiško paso rodyti tikrai nereikia“, – beveik rimtai paaiškino rektorius.

kolegija rūpinasi, kad būtų sudarytos tinkamos sąlygos kunigų dvasiniam tobulėjimui bei privačioms studijoms, kadangi čia gyvenantys dvasininkai lanko įvairius Romos popiežiškus universitetus.

Antras svarbus pasikeitimas, kuris išgalios priėmus naują statutą, – iki šiol kolegija priklausė Vatikanui, tiksliau – Studijų kongregacijai, o pagal naują statutą bus tiesiogiai pavaldi Lietuvos Vyskupų Konferencijai. „Kolegija išlieka popiežiškąja ir toliau, tik kaip ir visos kitos popiežiškosios kolegijos bus pavaldi Vyskupų Konferencijai. Lietuvių kolegija pagal susidariusią padėtį pokario laikotarpiu negalėjo palaikyti ryšio su vyskupais Lietuvoje, todėl buvo priimta kitokia tvarka“, – paaiškino kun. P. Šiurys. Beje, kolegijai teisę va-

ATLANTIC Express Corp. 1-800-775-SEND

www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.</p>	

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

Chirurgai

MARIUS KATILIUS, M.D. CHIRURGAS

Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

Dr. VILIUS MIKAITIS

Dr. JUSTYNA STENGELE

Šeimos daktarai ir chirurgai
10811 W. 143rd St. Orland Park, IL 60467
Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital, Christ Hospital
Tel. 708-460-2500
Valandos pagal susitarimą

GEDAS M. GRINIS, MD

Inkstų, pūslės ir prostatos gydymas bei chirurgija
Aurora Medical Center
10400 75 St., Kenosha, WI 53142
(262) 948-6990

Dr. PETRAS V. KISIELIUS

Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Chiropraktika ir manualinė terapija

Amber Health Center

Telefonas (708)-239-0909

- Manualinė terapija
- Chiropraktika
- Bioenergetinė kompiuterizuota įranga
- Kraujo tyrimai
- Homeopatija ir papildai

Dr. Vilija R. Kerelytė

Chiropraktikos gydytoja
6420 West 127th Street, Palos Heights, IL 60463

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ

7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550

Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

Stuburo ir skausmo ligos

JONAS V. PRUNSKIS, MD TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD ANDREW ENGEL, MD

Illinois Pain Institute
Nugaros, sprando, galvos, sąnarių, sužeidimų darbovietėje bei kitų vietų skausmo diagnozės ir gydymo specialistai.

Elgin: 847-289-8822
McHenry: 815-363-9595
Elk Grove: 847-718-1212
www.illinoispain.com

Akių ligos

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija/Akiniai
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge
Tel. (708) 636-6622
Holy Cross Hospital, #410S
Tel. (773) 884-7960

Dr. ELIGIJUS LELIS

Akių ligos ir chirurgija
1192 Walter St, Lemont, IL 60439
1051 Essington Rd. #200
Joliet, IL 60435
Tel. 815-723-1854

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

SURENDER LAL, M.D.
Specialybė - vidaus ligos
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Tel. 773-434-2123
Valandos pagal susitarimą

Dr. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
VIDAUS LIGOS
Priimami MEDICARE pacientai
5540 S. Pulaski Road,
Tel. 773-585-2802
Valandos pagal susitarimą kasdien, išskyrus sekmadienį

Ausų, nosies, gerklės ligos

VYTENIS GRYBAUSKAS, M. D.
SUSAN T. LYON, M.D.
Ausų, Nosies, Gerklės ligos
Chirurgija, Klausos aparatai
7350 W. College Drive, Suite 208
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-9199

Širdies ir kraujagyslių ligos

Cardiac Diagnosis, LTD.
4901 W. 79th St.
Burbank, IL 60459
Tel. 708-424-2024
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Plastinė chirurgija

Aras D. Tijūnėlis, M.D.
Board Certified

1880 W. Winchester Road, Suite 107
Libertyville, IL 60048
O: 847-968-2401
F: 847-968-2402

www.lc-plasticsurgery.com

40 metų su „Moterų gyvenimu“

Atkelta iš 3 psl. Šveicarijoje parašydavo Marija Milvydienė iš Davos Platz. Net iš Hamburgo, Vokietijos viena kita atsiųsdavo kultūrinių žinučių. Retkarčiais grožio, madų, elegantiško apsirengimo mėgėjos gaudavo patarimų iš mūsų pasižymėjusios, amerikiečių aukštai vertinamos profesionalės modeliuotojos Nijolės Lipičiūtės-Voketaitienės. Kiekviename numeryje būdavo gausu straipsnių iš moterų veiklos, kultūrinių žinučių.

Neignoravo moterų skyriaus nei vyrai. Pats kultūrinio priedo redaktorius kartas nuo karto ką nors brūkštelėdavo. O kalbininkas dr. Petras Jonikas, paprašytas išspręsti LDK Birutės draugijos narių „birutietės“ ar „birutininkės“ vardą, išsamiai straipsnyje išdėstė, jog jos – „birutininkės“. Petras Petrutis jautriai ir įdomiai aprašė balerinos, choreografės Violetos Karosaitės gausius darbus, pavadindamas ją Barbe devyn-darbe. Ir pedagogas Ignas Serapinas parašydavo šį bei tą ir kt. Didysis tolerantas, įvairių pažiūrų asmenų didžiai gerbiamas, nuostabus visuomenininkas, redaktorius Leonardas Šimutis (gal norėdamas suteikti moralinę paramą?) papasakojo, kaip

vyrai do-misi moterų skyriumi. Esą, jam stovint ant gatvės kampo ir laukiant autobuso, vienas vyriškis atskleidęs „Draugą“ skaitė „Moterų gyvenimą“.

Skyrius puošėsi ir puikiu ženklu. Puslapio kairės pusės viršuje puikavosi dailininkės Bronės Jasiukaitytės-Jameikienės dailus kūrinys: trys moterys, davinčios tautinius drabužius ir karūnuotos, kiekviena, ištiesusi delną, nešė po paukštelį.

Viskam yra pradžia ir pabaiga. Keitėsi laikai, keitėsi ir redaktoriai. Kultūrinio priedo redagavimą perėmė naujai atvykęs į Čikagą poetas Kazys Bradūnas. Jam išėjus į pensiją, atsirado to priedo pirmoji redaktorė Aušrelė Liulevičienė. Nauja šluota iššlavė „Moterų gyvenimą“ iš kultūrinio priedo į šeštadieninį bendrą „Draugą“.

Dirbdama pilną laiką (net 7 dienas per savaitę) Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, o be to, jau garbaus amžiaus, 1992 m. apleidau „Moterų gyvenimą“. Ir nors redaktorė Irena Regienė siūlėsi tuomet tą skyrių perimti ir priimti į savo gausaus redagavimo globą, anuo metu buvusi vyr. redaktorė Danutė Bindokienė nutarė palikti be jo.

ESU LAIMINGAS, KAD GALĖJAU PAPASAKOTI ISTORIJĄ

Atkelta iš 4 psl.

Filmas suteikė pergales jausmą

Filmas kurtas turint omenyje visuomeninę televiziją ir filmo kūrėjai daro viską, kad filmas patektų į visuomeninius TV kanalus. „Tai, – sakė vienas iš filmo autorių, – nėra lengva ir jiems reikalinga pagalba tai įgyvendinti.“

Nufilmavę gana šiurkščias, dar „nepadailintas“ scenas, parodė jas kelioms žiūrovų auditorijoms, pradedant Providence Film Festival pradžią vasarą. Filmą žiūrėję žmonės negailėjo patarimų kino kūrėjams, pasidalijo savo mintimis, pavyzdžiui, pasiūlė panaudoti daugiau žemėlapių, surasti daugiau archyvinės filmuotos medžiagos apie sovietinį gyvenimą, ką jie vėliau ir padarė.

„Esame labai patenkinti filmu ir net didžiuojamės juo. Tikime, jog papasakojome istoriją taip, kaip mums geriausiai išėjo ir kaip galėjome“, – sakė tėvas O'Rourke. Tai jam ir tėvui Gumbert suteikia pergalės jausmą. „Man asmeniškai tai buvo didelis nuotykis, – tvirtino dominikonas. – Galvoju, kad esu laimingas, jog buvau vienas iš tų išrinktųjų, galėjusių papasakoti šią istoriją.“

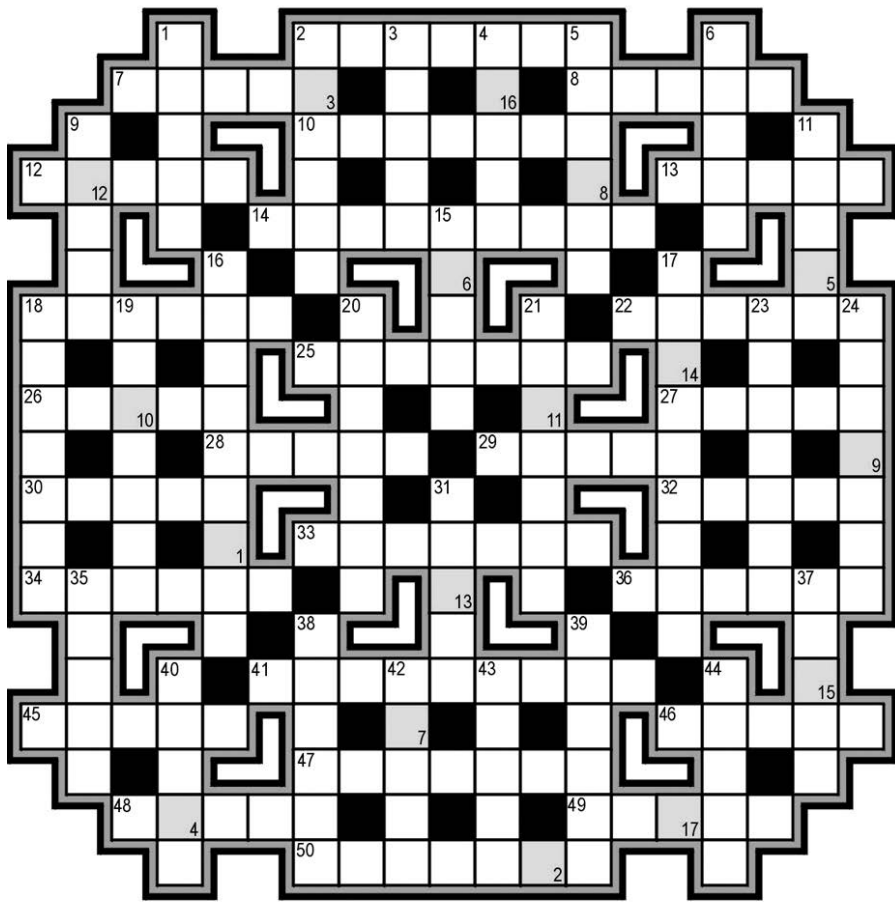
„Red Terror on the Amber Coast“ (Soviet Occupation–Lithuanian Resistance 1939-1993). Dokumentinis filmas. Autoriai: Ken Gumbert and David O'Rourke, 2008, DVD, 60:00 min. Daugiau informacijos rasite internete adresu:

www.domediaproductions.org

Kryžiažodis Draugas Nr. 044

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----

Vertikaliai:

1. Maisto produktas – į žarną prikimšta mėsa. 2. Indas sijoti, rėtis. 3. Žuvų kiaušinėliai – delikatesas gurmanams. 4. Argentiniečių kilmės pramoginis šokis. 5. Puošnus valdovo krėslas, jo valdžios simbolis. 6. Tuščia moteris, vaidinanti rafinuotą. 9. Mįslė: „Nei loja, nei kanda, o į namus neįleidžia“. Kas? 11. Prie tinklo ar meškerės kabinamas neskestantis daiktas. 15. ... darbas (labai lengva). 16. Įrankis javams pjauti. 17. Saugotoja, prižiūrėtoja. 18. Senovės romėnų išminties deivė, mokslo, meno ir amatų globėja. 19. Išorinė, priešakinė pastato pusė. 20. Sutartinis ženklas, simboliškai reiškiantis kokią nors sąvoką arba idėją. 21. Padarinys, rezultatas. 23. A. Puipos filmas „... gangsteriu, brangioji“ (1978 m.). 24. Mums visiems reikia draugiškai ... ir pasikalbėti. 31. Šiltųjų kraštų driežas nelūžtančia uodega. 35. Skystis, cirkuliuojantis žmogaus kūne tarp ląstelių, audinių skystis. 37. Daug ... didžią našlą pakelia. 38. Sandariai uždaroma anga. 39. Ausimis sugaunamas oro virpėjimas. 40. Sunki pereinamoji padėtis. 42. Ispaniškas pagarbūs kreipimasis į moterį. 43. Kuris labai stengiasi, stropus. 44. Savignyos imtynės.

Horizontaliai:

2. Smėlio grūdėlis. 7. K. Donelaičio poema. 8. Akies obuolio dangalas, akies baltymas. 10. Tam tikras paviršius ar sluoksnis, kuriame rodomas vaizdas. 12. Muzikinis scenos veikalas. 13. Iš Afrikos kilęs mirtinas virusas. 14. Biblijoje – Dovydo nukautas milžinas. 18. Slapta gangsterių organizacija. 22. Drabužis. 25. Veido dalis žemiau lūpų. 26. Bahamų sostinė. 27. Javų pėdų krūvos. 28. Greitas gretimų muzikos garsų kaitaliojimas. 29. Į gandrą panašus šviesiai pilkas pelkių paukštis garbiniuota uodega. 30. „Eureka!“ lietuviškai. 32. Sala Egėjo jūroje. 33. V. Žalakevičiaus filmas „Adomas nori būti ...“. 34. Sunkiai, varginančiai. 36. Nėgraži, šlykšti, atstumianti. 41. Lietuvos karalius. 45. Stambi apgavystė. 46. Popierius kopijoms daryti. 47. Lietuvių liaudies styginis instrumentas. 48. Didžiausias žemynas. 49. Aplinkybė, įrodanti, kad kaltinamasis negalėjo padaryti nusikaltimo. 50. Svilėsių kvapas, tvaikas.

„Draugo“ kryžiažodį Nr. 042 teisingai išsprendė:

Vida Bučmienė, Cleveland, OH
Jadvyga Savickas, Nashua, NH

Kryžiažodį Nr. 043 teisingai išsprendė:

Vida Bučmienė, Cleveland, PH
Jadvyga Savickas, Nashua, NH
Laima Jakelaitienė, Evergreen Park, IL

Dėkojame sprendėjoms ir primename, kad lauksime Jūsų sprendimų ir toliau. Primename, kad juos mums galima siųsti paštu: „Draugas“, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629-5589; el. paštu – redakcija@draugas.org ir faksu: 773-585-8284.

JAV LB SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBOS**PAGUODOS TELEFONAS****1-866-438-7400**

Skambinkite **nemokamai** kiekvieną ketvirtadienį, nuo 6 val. v. iki 9 val. v.

Dantų gydytojai**Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA**

9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos pagal susitarimą

**Dr. AUŠRINĖ SCHNEIDER
DANTŲ GYDYTOJA**

Kalbame lietuviškai
10 S. 640 Kingery Highway
Willowbrook, IL 60527
Tel. 630-323-2245
Valandos pagal susitarimą

**Dr. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA**

9055 S. Roberts Road
Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 708-598-4055
Valandos pagal susitarimą

**EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS**

Lietuviams sutarkys dantis už priėmimą kainą
Susitarimui kalbėti angliskai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Dr. DALIA JODWALIS

Dantų gydytoja
15543 W. 127th St.
Suite 101, Lemont, IL
Tel. 630-243-1010
Valandos susitarus

Dr. Raimundas Jeleniauskas

DANTŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai ir angliskai. Priimamos įvairios apdraudos. Valandos pagal susitarimą.
Imhof & Jeleniauskas, DDS, PC
1645 S. River Rd., Ste. 21
Des Plaines, IL 60018
tel. 847-299-4811

Dr. LINA POŠKUS

Dantų gydytoja
4635 W. 63 St., Chicago
Tel. 773-735-7730
10 S. 640 S. Kingery Hwy, Willowbrook
Tel. 630-323-5050

Dr. DALIA E. CEPELĖ, D.D.S.

Dantų gydytoja
10745 Winterset Dr.
Orland Park, IL 60467
708-873-9074
Valandos pagal susitarimą

**Dr. GAILĖ V. ČERNIAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA**

TRYLIKOS METŲ PATIRTIS
persikėlė į naują kabinetą
318 W. Touhy Avenue
Park Ridge, IL 60068
Tel. 847-692-2303

www.parkridgesmiles.com

Pilna dantų priežiūra:

- implantai
- tiltai, karūnos, protezai
- vaikų dantų gydymas
- šaknies kanalų valymas
- chirurgija
- parodontozės specialistas kabinete
- kosmetinės procedūros — „veneers“, balinimas

Dr. RAMUNĖ MACIJAUŠKAS

Dantų gydytoja
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. 708-598-2131
Valandos pagal susitarimą

Ginekologija**RAMONA C. MARSH, MD SC**

Obstetrics & Gynecology
3825 Highland Avenue Suite 4A
Downers Grove, IL 60515
630-852-9400
Valandos pagal susitarimą

Odos ligų specialistai**Dr. K. JUCAS**

Odos ligų specialistas gydo odos
teigiamus ir neigiamus auglius ir žaizdas.
Kosmetinė chirurgija.
3235 W. 111 St, Chicago, IL 60655
773-233-0744 arba 773-489-4441

Dermatologijos ligų ir odos vėžio
specialybė, kosmetinė chirurgija,
viso veido atjauninimas

RUTH JÜRATĖ BARSKY, MD
120 Center Mall # 318 Oak Brook, IL 60523
Tel. 630-571-2630

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

Pigiausi skrydžiai FINNAIR ir kitomis linijomis iš Čikagos
ir kitų Amerikos miestų į

LIETUVĄ**VYTIS TOURS****1-800-778-9847****www.vytistours.com**

vytistours@earthlink.net

40-25 235th St., Douglaston, NY 11364

Speciali kelionė į Šventą Žemę, 2009 m., kovo 14-23 dienomis.
Dėl platesnės informacijos skambinkit Ritai Penčylienei.

Sužinoti kainas ir padaryti rezervacija galite per
www.vytistours.com

Siuntinėjame info apie specialias nuolaidas.
Praneškite savo e-adresą

ATSTOVYBĖ ČIKAGOJE

Bronė Barakauskienė
Tel fax: 708-403-5717
mamabar3@aol.com

Rita Penčyliene
Tel fax: 708-923-0280
pencylar@comcast.net

LATVIS, IŠMOKĘS LIETUVIŠKAI

Kaip sodininkai rudenį įvertina metų derlių, taip ir aš skubu pasidžiaugti šios vasaros darbais. Prieš keletą savaičių baigėsi Baltų studijų vasaros instituto (Baltic Studies Summer Institute arba BALSSI) rengiami intensyvūs lietuvių, latvių ir estų kalbų vasaros kursai, vykę University of California Los Angeles (UCLA). Kursai buvo dėstomi jau 15-ąją kartą, ir džiugu, kad domėjimasis šiomis kalbomis neišnyko. Jau ne pirmus metus nuo pat BALSSI įsikūrimo lietuvių kalbą institute dėsto PLB Lituanistikos katedroje University of Illinois at Chicago studijuojantys magistrantai ir doktorantai.

Lietuvių kalbą BALSSI šiemet ryžosi studijuoti du studentai – abu lingvistai, stiprių motyvų vedami, todėl, šmaikščiai tariant, darbas ėjo kaip iš pypkės. Po dviejų intensyvaus darbo mėnesių vienas iš studentų, Uldis Balodis, latvių kilmės amerikietis doktorantas, parašė straipsnį apie savo patirtį mokantis šios kalbos. Rašė lietuviškai, savarankiškai, stengdamasis panaudoti naujai įgytas žinias. Labai nedaug pakeistas – ištaisytos vos kelios gramatinės klaidos – Uldžio straipsnis pateikiamas skaitytojo dėmesiui.

PLB Lituanistikos katedros UIC doktorantė, BALSSI lietuvių kalbos dėstytoja
Daiva Litvinskaitė

Mano vardas Uldis ir aš esu latvis. Aš užaugau Fenikse, Arizonoje, toli nuo Latvijos. Mano seneliai, tėvas ir įtėvis buvo karo bėgliai, kurie vėliau gyveno Švedijoje, Vokietijoje ir Amerikoje. Mano mama, taip pat kaip aš, užaugo ne Latvijoje, bet jos pirma kalba, taip pat kaip mano, buvo latvių. Aš užaugau namuose, kur visi kalbėjo lietuviškai ir iki penkių metų amžiaus, kada pradėjau mokyklą ir išmokau anglų kalbą, kalbėjau tik lietuviškai. Bet trumpai po mokyklos pradžios pirmą kartą pradėjau mokytis lietuvių kalbos. Šią vasarą dar kartą mokiausi lietuviškai intensyviauose kursuose Kalifornijos universitete Los Andžele (UCLA). Šiame rašinyje norėjau jums truputį papasakoti apie savo kelią atgal prie lietuvių kalbos ir ką reiškia lietuviškai kalbančiam asmeniui mokytis lietuvių kalbos.

Apie lietuvių kalbą jau žinojau nuo vaikystės dienų. Fenikse kiekvienais metais dideliame banke, miesto centre, būdavo tarptautinės Kalėdos, kur kviesdavo atstovus iš visų vietinių etninių draugijų. Kviesdavo taip pat lietuvius, latvius ir estus, kuriuos paprastai grupuodavo kartu. Kiekviena tauta turėdavo išpuoštą Kalėdinę eglutę. Atsimenu, kaip lietuvių ir latvių eglutės žaisliukai atrodė labai panašiai – geometrinės formos iš šiaudų ir siūlų. Arizonos latvių ir lietuvių draugijas jungė dar ir tai, kad viena moteris latvių draugijoje buvo ištėkėjusi už vyro iš lietuvių draugijos. Per tarptautines Kalėdas ji vaikščiodavo tarp latvių ir lietuvių grupių kalbėdama abejomis kalbomis. Dar atsimenu, kokios panašios šios kalbos buvo.

Mano giminė turi artimus ryšius su kalbomis. Mano prosenelis buvo dramaturgas, mano mama – buvusi baltų kalbų filologė ir žurnalistė. Kada mano senelė bėgo iš Latvijos karo metu, vienintelę knygą, kurią ji

Šių metų BALSSI studentai su dėstytojais (Uldis stovi viduryje, Daiva Litvinskaitė antra iš dešinės).

pasiėmė su savimi iš Latvijos, buvo jos lotynų kalbos vadovėlis. Ji dar eilavo lietuviškai ir man vaikystėje siūsdavo lietuvių dainas savo laiškuose. Todėl galbūt nėra keista, kad kuomet man buvo septyneri metai, aš pradėjau mokytis lietuvių kalbos. Paėmiau savo mamos lietuvių kalbos vadovėlius ir išmokau sau keletą frazių. Dar jas atsimenu – „Mano tėvas yra mokytojas, mano brolis yra didelis, mano sesuo yra studentė.“ Kažin kur yra garso įrašai, kuriuose įkalbėjau šias frazes, kai tąkart mokiausi lietuviškai.

Kai buvau mažas, man buvo įdomu įvairiausi dalykai, ir tuokart neišmokau kalbėti lietuviškai. Praėjo metų ir kada pradėjau savo universiteto studijas 1996 metais, greitai pasirinkau lingvistiką, kaip pagrindinį savo studijų objektą. Ieškojau kitų latvių, bet mano universiteto mieste, Tusonoje, Arizonoje, tokių neradau. Bet man pasisekė, nes mane rado viena vietinė lietuvė, kuri manė, kad mano vardas yra lietuviškas. Man neteko tuomet išmokti lietuvių kalbos, bet linksmai praleidau daug savaitgalių su savo lietuvių draugais valgant lietuvių duoną ir dėvint „Grateful Dead“ 1992 metų Lietuvos olimpiados krepšinio komandos marškinėlius.

Visada puoselėjau viltį sugrįžti prie lietuvių kalbos ir rimtai ją pasimokyti. Prieš keletą metų pradėjau savo daktaro laipsnio studijas lingvistikoje ir pasirinkau Baltiją kaip savo studijų objektą. Aš studijuojau Kalifornijos universitete Santa Barbaroje (UCSB) ir šią vasarą buvo laimingas sutapimas, kad aš turėjau galimybę aštuonias savaites intensyviai mokytis lietuvių kalbos. Kursas baigėsi prieš keletą dienų ir patirtis buvo nuostabi. Su savo mokytojos Daivos Litvinskaitės pagalba išsipildė mano vaikystės svajonė rimtai pasidijuoti lietuvių kalbą. Žinoma, kad dar laisvai nekalbu, bet dabar skaitydamas lietuviškus straipsnius ir rytais klausydamas Lietuvos radijo ar televizijos laidų savo iPod'e, džiaugiuosi, kad dabar galiu tiek daug suprasti.

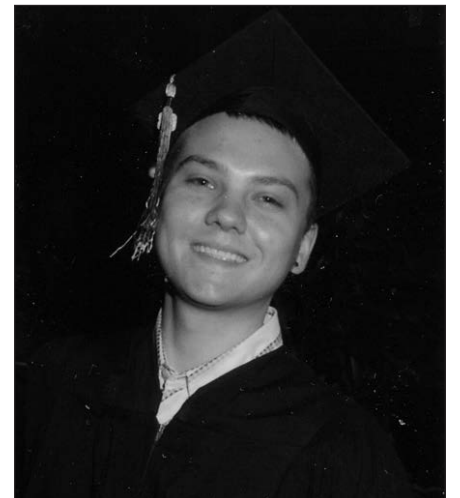
Žinoma, galbūt jums įdomu mano, kaip kalbos studento ir kaip latvių kalbos mokovo, išpūdžiai apie lietuvių kalbą. Kaip jau jus tikrai žinote, mūsų kalbos yra labai panašios, bet ne tiek panašios, kad galėtume suprasti vienas kitą kalbėdami savomis kalbomis. Tačiau kada pradėjau mokytis lietuviškai, greitai pastebėjau visus didelius panašumus

tarp abiejų kalbų. Yra panašių žodžių, pvz.: lietuviškai „saulė, vėjas, virtuvė“, latviškai yra „saule, vējš, virtuve“. Žinoma, reikia būti atidžiam, nes yra taip pat daug žodžių, kurie atrodo panašūs, bet reiškia ne tą patį. Didžiausias skirtumas yra žodžių kirtis. Latvių kalboje kirtis yra kitoks negu estų ir suomių kalbose – beveik visada žodžio pirmame skiemenyje. Lietuvių kalboje žodžių kirtis yra labai sudėtingas. Nesu dar šios kirčio sistemos visiškai įsisav-

nęs, bet manau, kad pradėdau ją išmokti. Gramatiką mokausi galvodamas apie schemas ir daiktavardžių linksniavimo lenteles, bet žodžių kirtį išmokstu paprastai besiklausydamas, kaip žmonės kalba lietuviškai. Man patinka, kaip skamba keletas žodžių grupių, pavyzdžiui, bevardės giminės būdvardžiai su kirčiu antrame skiemenyje – ‘skanu, brangu, saldu.’ Tai galbūt nėra labai svarbu, bet mokantis kalbas tai yra įdomi patirtis. Studentas mokosi naujus žodžius ir sieja kiekvieną žodžio reikšmę su nauju garsų junginiu. Bet kadangi kalbos studentas dar laisvai nekalba nauja kalba, jam ji yra taip pat dar garsų virtinė be reikšmės. Todėl dabar dar galiu džiaugtis kiekvienu nauju žodžiu, kurį suprantu, bet taip pat galiu džiaugtis, jeigu man patinka naujas žodis tik dėl jo garso.

Koks bus mano kitas žingsnis? Dar nežinau. Stengsiuosi palaikyti savo naujas lietuvių kalbos žinias. Planuoju klausytis Lietuvos televizijos ir radijo, bandysiu skaityti lietuvių knygas. Bet vis tiek, nesvarbu, kas bus, džiaugiuosi galimybe susipažinti su vienintele kalba pasaulyje, kuri yra artima giminaitė mano kalbai.

MŪSŲ ŠEIMOSE

Dalia ir Tomas Šatai

ANTANAS PAUŽUOLIS

Reikia džiaugtis, kad lietuvių jaunuoliai neleidžia veltui laiko, bet siekia mokslo. Daugelis šių jaunuolių priklauso lietuviškoms organizacijoms, dalis jų gal įsijungs į šių organizacijų veiklą.

Šiais metais universitetus baigė ir gavo diplomus šie jauni lietuviai, pasiryžę nenutolti nuo lietuviškos veiklos.

Dalia Šataitė studijavo De Paul universitete, jį baigusi studijavo Chicago School of Professional Psychology, kur gavo magistro laipsnį Psychology: Clinical Counseling srityje. Jaunystėje lankė lituanistinę mokyklą. Baigusi pradinį mokslus, įstojo į Lituanistikos pedagoginį institutą, veikiantį Jaunimo centre. Jį baigė ir gavo teisę mokytojauti. Nuo mažens įsijungė į jūrų skautų tuntą, buvo aktyvi jo narė. Stovyklavo „Rako“ skautų stovykloje, kur ėjo įvairias vadovavimo pareigas. Įgijo „Gintarės“ laipsnį. Taip pat priklausė ateitininkams. Šoko tautinių šokių „Grandies“ ratelyje, dalyvavo tautinių šokių šventėse. Gerai kalba lietuviškai.

Tomas Šatas įstojo į jūrų skautų tuntą ir dalyvavo stovyklose, eidamas jam paskirtas vadovavimo pareigas. Buvo aktyvus jūrų skautas ir pasiekė „Jūrų budžių“ laipsnį. Jaunystėje lankė lituanistinę mokyklą. Baigęs šią mokyklą įstojo į Lituanistikos pedagoginį institutą. Institutą sėkmingai baigė ir gavo teisę dėstyti lituanistinėse mokyklose. Po gimnazijos baigimo įstojo į Columbia College studijuoti Digital Media and Technology srityje. Šalia šio techninio mokslo, studijavo verslo administravimą. Po įtemptų studijų baigė universitetą su moksliniu laipsniu. Studijuodamas ir lankydamas lituanistines mokyklas įsijungė į „Spindulio“ tautinių šokių ratelį, dalyvavo šokių šventėse.

Universitetų baigimui pažymėti ir kartu pasidžiaugti vaikų pasiekimais tėvai Milda ir Viktoras Šatai suruošė subuvimą gražioje, medžiais apaugusioje rezidencijoje, pakviesdami vaikų mokslo draugus, gimines ir kitus artimus asmenis.

Jauniems žmonėms linkime nenutolti nuo lietuviškos veiklos ir visur prisistatyti lietuviams, o esant reikalui, talkinti tėvų kraštui.

Čilės fiorduose ir Patagonijos tyrlaukiuose

RITONĖ RUDAITIENĖ

Nr. 4

Kelionei laivu įpusėjus, gavome pasigėrėti vienu iš gražiausių Čilės Patagonijoje Calvo fiordų. Net šešetas ledynų, kiekvienas skirtingo atspalvio, plukdo jame įvairių formų ir dydžio atlaužas. Iš „Scorpis” persikėlėme į kapitono Konstantino su projektuotą, galintį plūduriuojančius ledus laužyti specialų laivą. Jis ypatingas dar ir tuo, kad neturi sienų, tik stogą, o po sėdynėmis įrengta šil-

dami išsilieja ne žemėje, bet tiesiog į jūrą, nyksta žymiai greičiau. Gali būti, kad jie išnyks patys pirmieji.

Vienintelis ledynas, kurį galėjome rankomis paliesti, buvo Bernal. Tai įvyko paskutinę ekskursijos laivu dieną. Išsikėlimas į krantą galėjo ir neįvykti, nes staiga užklupo smarkūs vėjai ir lietūs. Laimei, sunkūs, juodi debesys netrukus išsiskirstė ir sulipę į nedideles valteles, prisiartinome

Greičiausiai tirpstantis Bernal ledynas.

dymo sistema, pučianti karštą orą. Buvome įspėti labai šiltai apsirengti, bet vis tiek buvo labai šalta. Šiek tiek pagelbėjo kapitono vaisės: karšti ir šalti (su 60,000 metų senumo ledu) įvairaus stiprumo gėrimai. Grožėdamiesi fotografavome ant uolėtų pakrančių besiilsinčius jūros liūtus. Kiek daug pastangų turi įdėti jaunikiškai, kad užsikabintų ir galėtų užlipti ant stataus ir slidaus granito! Ten pat didžiulė Patagonijos žuvėdra (Larus Dominicanus) džiiovinosi plačiai išskleistus sparnus, vandens paviršiuje „bėginėjo” negalinčios skraidyti antys (angl. flightless steamer ducks). Gaila, kad pingvinai jau buvo išplaukę į jūrą.

Mokslininkų įrodymu, Čilės ir Argentinos Patagonijos ledynai tirpsta labai sparčiai. Tai atsliepia kasmetiniu jūros paviršiaus pakilimu 0.07 mm. Paskutiniu metu tirpimo procesas dar pagreitėjo. Manoma, kad Calvo ir kiti ledynai, kurie tirp-

prie kranto. Kurį laiką teko eiti akmenimis, kuriuos sunešė iš ledyno ištekanti upė, o vėliau – slidžiu, ledotu smėliu, kol pagaliau atsiradome prie ledyno purvino veido. Bernal ledynas tirpsta rekordiniu greičiu, kas dvi savaites prarasdamas net 30 metrų. Iki šiol tik akimis galėję paglostyti mums neprieinamus Patagonijos ledynus, pagaliau galėjome tarti: veni, vidi, vici!

Įvykdę tolimą ir sudėtingą kelionę, kokią atradome Čilės Patagonijoje? Į šį klausimą reikėtų atsakyti: atradome ją su tankiais miškais, stipriai jaugusiais į uolas, su blizgančiais baltais, pilkšvais ir melsvais ledynais, su upėmis ir kriokliais, išsiliejančiais nuo aukštų kalnų į įvairiaspalvius ežerus ir jūros mėlynę. Atradome ją tolimą, didingą, neužterštą ir nuostabiai gražią. Tokia mus pasitiko Patagonija.

Pabaiga.

Čilės Patagonijos tyrlaukiuose iš d.: A. Tirva, L. Tirvienė, G. Rimkienė, A. Draugelis, Ir. Draugelienė, Š. Peckus, J. Peckienė, R. Rimkus, R. Rudaitienė, T. Rudaitis.

Baltic Avenue grupė.

Tiesti tiltus tarp N. Carolina, Lietuvos ir lietuvių pasaulyje

Atkelta iš 5 psl.

Nors per visą gyvenimo laiką Amerikoje buvo ir labai sunkių valandų, kai norėjosi tiesiog viską mesti ir grįžti, tačiau nuojauta kalbėjo, kad tai – laikina išbandymų krosnis, kurios karštį turime išverti. Dabar matome, kad tai buvo teisingas sprendimas. Aštuoneri metai atskirimo nuo tautos subrandino apsisprendimą tiesti kultūrinius, dviasiuosius tiltus tarp North Carolina ir Lietuvos ir tarp lietuvių, išsisklaidusių pasaulyje. Nemanau, kad čia esame labai originalūs, tačiau pasiryžę pradėti judėti tame, ką šandien turime.

Lietuva yra idealioje geografinėje padėtyje. Mano ateities veikla bus padalinta tarp Amerikos ir Europos. O Lietuvai visuomet skirsiu ypatingą dėmesį.

– Kokie Jūsų tolimesni planai, siekiai, svajonės?

– Šie metai – ypatingi. Nesidomiu horoskopais, tačiau skaičius „8” yra naujos pradžios simbolis ir tai matau vykstant nuo pirmųjų šių metų savaitių. Vasario pabaigoje skridau į Lietuvą, kur po 8 metų pertraukos vėl įrašinėju naują autorinį džiaz albumą drauge su žymiaisiais Lietuvos džiaz muzikantais. Šiais metais ten planuoju pasirodyti keliuose muzikos festivaliuose, be to, koncertuoti Lenkijoje, Vokietijoje, Izraelyje, Kanadoje. Toliau dirbu prie dviejų klasikinės muzikos programų. Noriu įrašyti savo geriausių dainų ir instrumentinės meditacinės muzikos albumus. Mąstau apie „Baltic Avenue” su lietuvių džiaz muzikantais koncertus Lietuvoje, Vokietijoje, Latvijoje ir, žinoma, čia, JAV. Be to, kitais metais dalyvausiu tėvo Liongino Abariaus 80-mečio jubiliejiniame koncerte Vilniuje. Tais pačiais 2009-aisiais ir man sukaks 50, taigi galvoju ir apie savo jubiliejinį benefisą. Svajoju pagaliau rasti laiko su žmona pailsėti Bahamuose ir nuvykęs į Zarasų rajone esančią tėvo sodybą prisivalgyti žemuogių.

– Sakoma, kad žmogus išgyvenęs kažką baisaus, kuriam tarsi suteikta „antroji proga”, tampa dar stipresniu, tvirtesniu, daugiau galinčiu, ar galite apie save tai pasakyti dabar?

– Ugandiečių patarlė sako, kad baisiausias Afrikos žvėris yra ne liūtas, bet liūtas, kuris buvo mirtinai sužeistas, bet išsilaižė. Be abejo, išsikapsčius iš ketvirtosios stadijos vėžio, galima teigti, kad esu stipresnis, visų

pirma dvasia. Nė vienos minutės neabejojau, kad nugalėsiu, nors buvo dienų, kai atrodžiau labiau panašus į augalą negu į žmogų. Tačiau būtent tomis visiško bejėgiškumo akimirkomis pergyvenau niekuo neužsitarautos meilės prisilietimą, o tai ir buvo pasikeitimo pradžia. Mano žmona, vaikai, žentas, bažnyčios žmonės ir draugai visame pasaulyje nuolat drąsino mane, meldėsi už mano išgyjimą. Kai po pirmo chemoterapijos seanso auglys gerklėje pranyko 98 proc., mano daktaras, daug matęs per savo gyvenimą, tik suplojo rankomis ir ištarė: tai – stebuklas. Vėliau sužinojau, kad gydytojai man skyrė išgyventi 6 savaites. Tai, kas lūžta ir suauga, tampa stipriau nei buvo. Manau, kad dabar esu stipresnis vidine ramybe, nes po tokio emocinio uragano viskas, kas puola šiame pasaulyje – tėra nereikšmingi, praeinantys dalykai. Jūs visiškai teisi, man duota antroji proga, kuri labai įkvepia ir įpareigoja, nes yra duota ne dėl manęs, bet dėl tų, kuriems palaiminimu esu būti pašauktas.

– Tokie gyvenimo įvykiai priverčia apie daug ką susimastyti, daug ką pergaltoti, pažiūrėti į gyvenimą kitomis akimis?

– Mirties ir amžinybės akivaizdoje įvyksta žaibiškas vertybių perkainavimas. Ne tai, ką išgyjame, bet tai, ką pasėjame kitų gyvenimuose, įgyja vertę. Nuogi gimstame, nuogi ir išiname. Turtai, kuriuos kaupiamo, lieka kitiems. Tačiau meilė, išmintis ir tikėjimas – štai, manau, trys dalykai, kurie išlieka po mūsų, jei tai atiduodame ir ugdome kitų gyvenimuose. Didžiausia vertybė, kurią atradau prieš 18 metų – Amžinoji Uola Jėzus Kristus, nesudrebėjo. Būtent tai išlaikė ir padėjo pereiti mirties slėnį. Visa kita buvo supurtyta iš esmės. Su dideliu dėkingumu gyvenu kiekvieną naują dieną, matau ir vertiną dalykus, kurie anksčiau atrodė savaime suprantami gyvenimo reiškiniai. Patyriau, koks neįkainojamas turtas yra šeima: žmona ir vaikai, kiek jie brangesni už karjeros ar klestėjimo aukštumas. Įsitikinau, kad paprasta draugystė ir ištikimybė yra stipriau už triukšmingą sėkmę ar pripažinimą. Šis patyrimas išmokė nugalėti bet kokią žmonių ir jų nuomonės baimę. Tačiau, svarbiausia – kančioje atradau save toje pilnatvėje, kurios anksčiau nežvelgiau. Visa tai sunku išreikšti žodžiais, kaip sunku jais išreikšti patį gyvenimą. Tikiuosi, kad tai geriau padės išsakyti muzika, kuri šiandien skamba manyje.

NEKILNOJAMASIS TURTA

GREIT PARDUODA
RIMAS STANKUS
COLDWELL BANKER
HONIG - BELL
773-590-0205

- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

IŠNUOMOJA

Išnuomojamas gražus 4 kamb. butas su baldais. Kedzie ir 66 pl. Naujesniame name.
Tel. 708-656-6599

IŠNUOMOJAMAS
3 KAMBARIŲ BUTAS
MARQUETTE PARK
APYLINKĖJE
Tel. 773-434-8274

Plainfield rajone nuomojamas arba parduodamas „duplex“ (\$1,200 arba \$164,900). Du mieg. 11/2 vonios, 1 automobilio garažas. Rami vieta, geras susisiekimas, I-55, I-80, arti parduotuvės. **Tel. 815-919-7188.**

IEŠKO DARBO

* **Ieškau darbo**, kur galėčiau atsivesti savo dukrytę kartu. Galiu padėti sutvarkyti namus, prižiūrėti vaikus ar su seneliais pabūti. Visi pasiūlymai mane domina. **Tel. 708-945-0005.**

* **Moteris**, turinti medicininį išsilavinimą, vairuojanti, gali padėti pagyvensiems žmonėms pagaminti maistą, pabendrauti, Marquette Park, Brighton Park ir aplinkiniuose rajonuose. **Tel. 773-387-7232.**

* **Moteris ieško** pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Anglų kalba, nevairuoja, patirtis, rekomendacijos. **Tel. 773-954-5223.**

* **Moteris ieško** valymo darbo šeštadieniais pietiniuose rajonuose. **Tel. 630-863-1168.**

* **Moteris ieško** darbo. Gali pakeisti bet kurią savaitės dieną arba išleisti atostogų. Turi žalią kortą, susikalba angliškai, vairuoja automobilį. **Tel. 773-983-2879.**

Century 21 Accent Homefinders
 9201 S. Cicero
 Oak Lawn, Illinois 60453
 Business 708-423-9111
 Voice Mail 708-233-3374
 Fax 708-423-9235
 Pager 312-707-6120
 Res. 708-423-0443

ASTA T. MIKUNAS

Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja įvairių nuosavybių pirkime ir pardavime mieste ir priemiesčiuose.

PRIEŽIŪRA

LIETUVIŠKI
„ANGELŲ SLAUGOS NAMAI“
puiki slauga,
žemos kainos
Tel. 708-207-5023

Senelių namai Los Angeles, CA, laukia gyventojų. Garantuojame draugišką aplinką, skanų maistą, gerą priežiūrą, nuostabų klimatą. Leidimas: 197605898. **Tel. (323) 353-2140, fax: (323) 931-4576, Jūratė Ezerskienė.**

SIŪLO DARBĄ

SIŪLOME DARBUS!

Gail. seserų padėjėjoms kompanionėms ir namų ruošos darbininkėms. Galima gyventi kartu arba atvykti į darbą ir išvykti.

Kreiptis:
ALL CARE

Employment Agency
Tel. 773-736-7900

WANTED 2 TAILORS
FOR MEN & WOMENS
ALTRATIONS IN BARRINGTON.
847-630-6417

IEŠKO DARBO

* **Siūlykite darbą** antradienį, ketvirtadienį ir naktimis. **Tel. 630-706-1188.**

* **Moteris ieško** bet kokio senelių priežiūros darbo. Siūlyti įvairius variantus, gali pakeisti, išleisti atostogų. **Tel. 773-744-9498.**

The American International School of Vilnius

The American International School of Vilnius
 TARPTAUTINĖ AMERIKOS MOKYKLA VILNIUJE

Tarptautinė Amerikos mokykla Vilniuje

AISV is a private school serving the international and local community in Vilnius and offering an American and international curriculum for Toddler through Grade 11 students (ages 2-17).

AISV is currently seeking teaching candidates for possible employment for the 2009-2010 school year. Candidates must be U.S. citizens, possess a valid teaching license in the area needed by the school, and have adequate experience and references. We are attempting to focus our recruiting efforts and wish to begin the process of candidate selection as early as possible.

Interested persons should send a letter of introduction, resume, and certification details via e-mail to:

The American International School of Vilnius

E-mail director@aisvilnius.lt

Web Adress: www.aisv.lt

Always with Flowers

Tel. 630 257 0339

1138 B State St., Lemont, IL

www.alwayswithflowers.com

teleflora
 FTD

Atributikos pokyliams
nuoma, pristatymas JAV,
Lietuvoje ir visame
pasaulyje

STASYS CONSTRUCTION

Stalniai darbai, rūsių, vonių ir virtuvinių įrengimų; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą. **S. Benetis, tel. 630-241-1912**

•••ĮVAIRŪS•••

PARDAVIMAS IR TAISYMAS
MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W. 69th Street
Tel. 773-776-1486

DRAUDIMO PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
 Automobilio, namų, gyvybės ir sveikatos draudimai
 Select agentė Barbara Murray
Prašykite Rasos — kalba lietuviškai
5710 W. 95 St., Oak Lawn, IL
708-423-5900

PASLAUGOS FOTOGRAFAMS

MARQUETTE
PHOTO
SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS
IR MĖGĖJAMS

Pirkdami pas mus, daug sutaupysite. Pasinaudokite mūsų patogių „lay-away“ planu. Atlikame visus foto - laboratorijos darbus.

Darbo val.: kasdien nuo 8 v.r. iki 6 v.v.; šeštadieniais nuo 8 v.r. iki 4 v.p.p.; sekmadieniais uždaryta. Antradieniais ir trečiadieniais susikalbėsite lietuviškai.

3314 W. 63 St.
Tel. 773-776-8998

autotradeusa
 sales • export • rebuilding
www.autotradeusa.com

PADEDAME SURASTI, NUPIRKTI IR ATVEŽTI
AUTOMOBILIUS IŠ BET KURIO JAV AUKCIONO.
PERSIUNČIAME AUTOMOBILIUS IR DETALES.
ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ REMONTĄ!
Tel. 708-430-4710, 630-774-1192

KEPYKLA IR DELIKATESAI

6216 W. Archer Ave., Chicago, IL 60638
Tel. 773-581-8500

- Lietuviška duona ir raguoliai
- Vestuviniai ir įvairūs tortai
- Siunčiame mūsų produktus UPS
- Atidaryta 7 dienas per savaitę
- Aplankykite mūsų svetainę — www.racinebakery.com

KAVINĖS

Kepyklos produktai ir užkandžiai miesto centre

350 N. Clark,
 Chicago, IL 60610
 312-644-7750
 pirm. - penkt.
 nuo
 6:30 v.r. iki 4:30 v.p.p.

608 W. Roosevelt,
 Chicago, IL 60607
 312-957-1994
 pirm. - penkt. nuo
 6:30 v.r. iki 5:30 v.p.p.
 šešt. nuo 8 v.r. iki 1 v.p.p.

LOT **Lufthansa** **SAS** **FINNAIR** **KLM**

tickets@doleris.com

1-800-514-9989

PIGIAUSI AVIA-BILIETAI | LIETUVĄ IR EUROPA

Spygliai ir dygliai II

Prieš Jus bandymas atgaivinti ilgus metus „Draugo“ kultūriniame priede ėjusį humoro ir satyros skyrelį „Spygliai ir dygliai“. Todėl ir pavadiname jį „Spygliai ir dygliai II“. Ar mums tai pavyks ir kaip, priklausys ir nuo Jūsų, skaitytojų. Lauksime kritikos, pasiūlymų ir juokų.

Redakcija

Vietoj įžangos

Gražūs mūsų vedamieji,
Tartum jūra išsilieję,
Per du puslapius maždaug.
Ir „citas“, kaip drugeliai,
Perlai išminties senelių,
Širdį ne vienam suspaus.

Bet gi mes ką pasakysim?
Juokas – vaistas iš dangaus,
Jeigu vykus pasakėlė –
Ant širdies jau ir lengviau...

Tad bandysime, kiek galim,
Veide šypsenos ieškot
Ir gražiai mintis sumalę,
Šį ir tą kiek papešiot.

Na, ir prašome „štukorių“
Paraityt juokų rankovę,
Ir atsiųsti Agotėlei
Gražaus juoko dovanėlę.
Ji iš anksto jums dėkoja
Ir kol kas „sudiev“ tik moja.

Agotėlė

Siųsti adresu:

I. G., 8920 West 89 Street,
Hickory Hills, IL 60457

Vai, vai

Išeinu aš vieną rytą
Krautuvėn pasidairyti –
Reikia batų ir sijono
Ir dar kokio nors žipono.

Bandau vieną, bandau kitą,
Darosi graudu ir pikta –
Gal pritrūko medžiagos?
(Sunkūs juk laikai atėjo.)
Niekad tokio trumpo
Nemačiau aš sijonėlio.
(Tiktų gal anūkės lėlei.)
O jau „decolte“ – vai, vai!
Čia kažkas jau negerai...

Einu batų pažiūrėti,
O ten padai tik skylėti,
Su virvelėm surišti...

Tai džiaugiuos namo parėjus,
Sakau vyrui: – Ar matai,
Pilna liko piniginė,
Nesakyk: – Tu netaupai!

Agotėlė

Moteris ir veidrodis. Iš 1981 m. „Draugo“ „Spygliai ir dygliai“.

NUSIŠYPSOKIM

MUITININKAS

– Ar jūs turite ką apmokestinti? – paklausė muitininkas keleivę.
– Ne, nieko!
– O kas šiame ryšulyje?
– Tai maistas šuniui!
– Galiu pasižiūrėti?
– Prašau.
– Juk ten megztinis, magnetofonas ir konjako butelis, negi juos šuo ės?
– Jei neės, tai jo nepriversiu – atsakė ponija.

BENZINAS

– Sakykite, kiek lašas benzino kainuoja?
– Nieko.
– Tai prilašinkite man penkis litrus.

MAŽOS PORCIJOS

– Kodėl jūsų tokios mažos porcijos? – klausia svečias stoties restorane padavėjos.
– Kad keleiviai nepavėluotų į traukinį!

JŪRININKAS

Pasigėrė patyręs jūrininkas ir eidamas namo įvirto į griovį. Pastebėjęs policininkas bandė jį ištraukti, bet jūrininkas spyrėsi sakydamas:

– Pirmiausia gelbėk moteris ir vaikus! Aš dar galiu palaukti.

GUDRUS KVAILYS

Ortonos pašte, Italijoje, ilgai gulėjo toks laiškas: „Kvailiausiam Ortonos advokatu“. Pagaliau atsirado vienas advokatas ir paėmė šį laišką. Jame rado 200,000 lirų su rašteliu: „Jūs nesate toks kvailas, kaip galvojate.“

Parengė
Stasys Prakapas

Simpoziumo Programa

Nuo lapkričio 27d iki lapkričio 30d
Pasaulio Lietuvių Centre, Lemont, Illinois

Simpoziumo Banketas

šeštadieni, lapkričio 29d
Marriott Hotel, Burr Ridge, Illinois

Informacija - bilietai

Seklyčioje, PLC būstinėje, Jaunimo Centre, „Lietuvėleje“

www.mks14.com / tele 800-625-1170

rengia JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba

Visada gali kanon
naujo sužinoti
ir išmokti.

XIV
Mokslo & Kūrybos

SIMPOZIUMAS
CHICAGO 2008

ketvirtadienis
27d. lapkričio

08:30 Mokslinės sesijos pradžia
12:20 Pietūs
17:30 Meno paroda
19:30 Padėkos dienos vakarienė

penktadienis
28d. lapkričio

08:30 Mokslinės sesijos pradžia
10:00 Plenarinės sesijos
12:20 Pietūs
17:30 Vakarienė
19:00 Filmų festivalis

šeštadienis
29d. lapkričio

08:30 Mokslinės sesijos pradžia
10:00 Plenarinės sesijos
12:20 Pietūs
13:20 Grupiniai užsiėmimai
Išvykos į Čikagą
19:30 Pokylis* (Marriott
viešbutyje)

sekmadienis
30d. lapkričio

11:00 Šv. Mišios
12:00 Pietūs
10:00 Baigiamoji sesija
13:30 Plenarinė sesija
14:00 Uždarymas

LIETUVOS MOKSLININKUI IŠEIVIJOS KULTŪRINIS PALIKIMAS VIS DAR YRA LABAI SVARBUS

Neseniai Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (LTCS) stažavosi literatūlogė Žydronė Kolevinskienė. Vieną dieną radome laiko pasikalbėti.

– Jūs darbuojatės Vilniaus pedagoginiame universitete (VPU). Mums Vilniaus pedagoginis universitetas nebe naujiena. Anksčiau LTCS stažavosi Jonas Dautaras ir Juozas Skirius. Beje, mūsų bendradarbės Skirmantė Miglinienė ir Kristina Lapienytė-Bareikienė šio universiteto absolventės, o man pačiam teko mokytis Pedagoginio instituto (Klaipėdoje) pavyzdinėje mokykloje. Taigi, galima sakyti, jog esame savotiškai savi, ar ne?

– Taip, iš tiesų esame savi. Man buvo labai džiugu Lituanistikos tyrimo ir studijų centre atrasti tiek artimų žmonių. Be to, ir Jūsų profesorius Jonas Račkauskas glaudžiai susijęs su Vilniaus pedagoginiu universitetu – yra universiteto garbės daktaras. Taigi dar savęs tarp savų...

– Jūsų atvykimo į Čikagą pagrindinis tikslas – surinkti reikiamą medžiagą ir parašyti knygą apie JAV gyvenančias lietuvių moteris rašytojas, tiesa?

– Taip, tiesa, toks yra mano viešnagės Čikagoje tikslas ir uždavinys. Domėdamasi išėivijos literatūrinio gyvenimu, didžiausią dėmesį savo tyrinėjimuose skiriu kūrėjoms moterims – tiek prozininkėms, tiek poetėms. Jų kūrybos aptarimui, gyvenimų ir tekstų paralelėms ir bus skirta mano būsima monografija. Tik neklauskite knygos pavadinimo, nes jo iš tiesų dar nežinau...

– Manychiau, jog domitės ne tik dar gyvenančiomis, bet ir amžinybėn išėjusiomis rašytojomis?

– Mano domėjimasis, greičiau, ir prasidėjo nuo pastarųjų. Stimulus tam buvo, manychiau, pakankamai svarus: 1996-ųjų metų vasarą Vilniaus pedagoginio universiteto Lituanistikos fakultetą, kuriame aš ir dirbu, pasiekė rašytojos Nelės Mazalaitės (1907–1993) asmeninis archyvas (laiškai, rankraščiai, mašinraščiai, užrašų knygelės). Ši prozininkės palikimą VPU profesoriumi Albertui Zalatoriumi, asmeniškai pažinėjusiam N. Mazalaitę, iš Brooklyn persiuntė Salomėja Narkeliūnaitė. Vėliau ši archyvą globojo kita mūsų fakulteto profesorė – Aldona Vaitiekūnienė. O nuo 1999 metų, nuo mano doktoran-

tūros studijų pradžios, N. Mazalaitės fondą „priglobiau“ aš. Ir mano disertacija buvo skirta šios rašytojos kūrybai aptarti – „Nelės Mazalaitės pasakojimo ypatumai“. Skaitant, tyrinėjant epistoliarinį palikimą, užsimezgė mano pažintis ir su daugeliu kitų N. Mazalaitės kartos literatūros ir kultūros žmonių. Taip aš sau „atradau“ Kotryną Grigaitytę, Gražiną Tulauskaitę-Babrauskienę, Petronėlę Orinitaitę, Karolę Pažeraitę ir kt.

– Beje, ar Jums rūpi visos išėivijos rašytojos, ar tik pačios žymiausios?

– Be abejonės, man asmeniškai rūpi visos išėivijoje rašančios, kuriančios moterys. Tačiau monografija – ne enciklopedija: praktiškai nėra galimybių aptarti visų rašytojų. Todėl nori nenori tenka daryti atranką.

Petras Petrutis ir Žydronė Kolevinskienė kalbasi Lituanistikos tyrimo ir studijų centre, Čikagoje.

Negalėčiau taip drąsiai teigti, kad man rūpi tik pačios žymiausios, nes, žinote, tas žymumas, žinomumas kartais gali būti labai sąlygiškas. Pagrindinis atrankos kriterijus greičiau buvo kitas, susijęs su identiteto, savosios tapatybės suvokimo problema. Skaitydama išėivijos moterų grožinę kūrybą, jų laiškus, pirmiausia ieškau to išreikšto (ar neišreikšto, tada klausiu – kodėl?) „aš“ – „aš moteris, aš lietuvė, aš kūrėja“. Šalia to gali būti ir daugybė kitų saviraiškos formų, pavyzdžiui, aš-dukra, aš-motina, aš-sesuo, aš-žmona ir t. t. Tai štai man labiausiai ir rūpi pažvelgti, kaip tos pačios įvairiausios saviidentifikacijos formos sąveikauja, kokias prasmes jos atveria skirtingų žanrų tekstuose (pvz., grožinėje kūryboje, laiškuose ir pan.). Todėl, be jau anksčiau minėtų autorių, mano dėmesį yra pritraukusi Alės Rūtos, Birutės Pūkelevičiūtės, Eglės Juodvalkės, Julijos Švabaitės-

Gylienės proza, Vitalijos Bogutaitės poezijos knygelės. Paminėčiau ir Marijos Kuhlmanienės knygą „Išbrovėlė“, Nijolės Jankutės „Saulėgražų tvaną“, Stasės Vanagaitės-Petersonienės „Trijų vaizdelių pyne“ „Nulaužta šaka“, Rūtos Klevos-Vidžiūnienės novelių knygą „Vieno vakaro melancholija“.

– Lietuvių išėivijoje, ypatin-gai Šiaurės Amerikoje, yra rašytojų (vyrų ir moterų), rašančių anglų kalba. Man regis, kad tokių, angliškai rašančiųjų, yra ke-liolika. Ką žin, ar nereikėtų susidomėti ir tokiais rašytojais, ar bent užsiminti Jūsų ruošiamoje knygoje?

– Visiškai pritariu šiai Jūsų minčiai. Tačiau yra viena problema – mes Lietuvoje galbūt per mažai žinome

mantei Miglinienei, be kurių pagalbos būčiau sunkiai išsivertusi. Jūsų archyve sukaupti didžiuliai turtai. Medžiagos radau, įdomios, naudingos ir intriguojančios. Dabar svarbiausiu uždaviniu lieka – tos surinktos archyvinės medžiagos apdorojimas, susistemimas.

– Kas bus Jūsų knygos leidėjas ir kada galima tikėtis knygos pasirodymo?

– Iš tiesų dar negalėčiau nieko konkretaus dėl leidybos pasakyti. Akys, aišku, krypsta į gimtojo universiteto leidyklą. Tokio pobūdžio knygas leidžia ir Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto leidykla. Manau, kad knyga galėtų pasirodyti po poros metų. Kol kas vyksta kaupiamieji darbai.

– Man atrodo, kad pastaruoju metu Lietuvoje padidėjo dėmesys išėivijoje gyvenantiems rašytojams ir apskritai Lietuvos išėiviams. Ar aš teisingai galvoju?

– Manychiau, kad domėjimosi išėivija „viršūnė“ buvo atkūrus Lietuvos nepriklausomybę. Pastaruoju metu dėmesys išėivijos kūrėjams mažėja, slopsta. Galbūt taip yra dėl to, kad beveik visas išėivijos kūrybinis palikimas jau sugrįžo į Lietuvą. Šiandieninis skaitytojas nesunkiai suras visų, anuomet draustų rašytojų kūrinius, jų analizes. Tačiau mokslininkui išėivijos kultūrinis palikimas, literatūrinė raida vis dar yra labai svarbi. Šis kontekstas yra būtinas ne tik nagrinėjant vieno ar kito rašytojo kūrybą, bet ir bandant suprasti daugelio šiandienos literatūros reiškinių ištakas. Be to, dažnu atveju tiesiog jauti pareigą kalbėti, rašyti, daryti tai, ko be tavęs galbūt niekas ir nepadarys. Galbūt dėl šios priežasties šiandien Lietuvoje daugelis literatūrologų skaitytojams sugrąžina, iš užmaršties prikelia išėivijos rašytojus, kritikus, redaktorius, leidėjus ir šiaip menui svarbius žmones (Laimutės Tidikytės knyga apie Juliaus Kaupo gyvenimą ir kūrybą, Dalius Kuiziniene tyrinėjimai apie literatūrinį gyvenimą stovyklų laikotarpiu, Indrės Žekevičiūtės-Žakevičienės monografija apie Vladą Šlaitą ir kt.).

– Ačiū už pasikalbėjimą. Linkime sėkmingai užbaigti knygą. Geros Jums kelionės į Lietuvą ir iki malonaus pasimatymo.

Kalbino Petras Petrutis

XIV PASAULIO LIETUVIŲ MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMUI ARTĖJANT

XIV Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas (PLMKS) artėja vis spartesniais žingsniais. Padėkos dienos savaitgalį – lapkričio 26-30 d. – į Čikagos priemiestyje (Lemont, IL) esantį Pasaulio lietuvių centrą iš įvairių pasaulio šalių susirinks kone pora šimtų mokslininkų, kurie skaitys paskaitas iš savo mokslinės srities, dalyvaus diskusijose plenarinių sesijų metu, pasidalins žiniomis ir patirtimi. PLMKS, šiemet švenčiantis 40 metų sukaktį, ruošiamas kas ketveri metai nuo 1969-ųjų. Jo pradžia buvo Čikagoje. Lietuvai atkūrus nepriklausomybę simpoziumai pakai-

tomis ruošiami Amerikoje ir Lietuvoje. Tai gera proga bendradarbiauti užsienyje gyvenantiems ir Lietuvos mokslininkams. Šiemetinis – keturioliktasis – mokslo ir kūrybos simpoziumas nėra išimtis: jame žada dalyvauti mokslininkų iš JAV, Kanados, Lietuvos, Vokietijos, Šveicarijos, o mokslinių bei plenarinių sesijų temos apims visas svarbiausias mūsų gyvenimo sritis, atsakys į daugelį mums rūpimų klausimų. Tereikia tikėtis gausaus lietuvių visuomenės dėmesio ir dalyvavimo simpoziumo renginiuose.

Nors plenarinių sesijų sąrašas

dar nėra visiškai užbaigtas, tačiau jau dabar galima paskelbti, kad XIV PLMK simpoziume numatomos šios plenarinės sesijos: „Žalios planetos ir pasaulinės energetikos plėtros iššūkiai technologijai ir ekonomijai: šiuolaikinė pasaulinė padėtis ir sąskambis Lietuvoje“; „Lituanistinis švietimas išėivijoje ir jo ypatumai – tikslai, metodai, bendrumai ir skirtumai“; „Aplinkosaugos iššūkiai sąryšis su verslų pasauline perspektyva ir galimybės Lietuvoje“; „Visuomenės sveikatingumas, medicininis gyventojų aprūpinimas įtakojančių sąlygų ir sprendimų pasėkoje; iššūkiai medicini-

nai; pasaulinė ir Lietuvos patirtis“; „Lietuvių kalba ir literatūra“; „Lietuvių archyvai, bibliotekos, galerijos ir muziejai išėivijoje pasauliniu mastu“; „Teisė, valstybė ir tauta: jų dermė (santykis, ryšys)“; „Lietuvių dvasinio paveldo poveikis XXI a.“; „Mokslas, informatika ir verslo įtakojimas: pasaulinė perspektyva ir ryšys su Lietuva“; „Sovietų represijos Lietuvoje ir jų psichologinės pasekmės po 50 metų“; „Lietuvos ekonomika, žemės ūkis, biokurai: jų stovis ir ateities perspektyvos“.

XIV PLMKS informacija

Margumynai**Filme atgaivintas lėlinės animacijos pradininko gyvenimas**

Lietuviško kino mėgėjus jau greitai nudžiugins naujas dokumentinis filmas „Vabzdžių dresuotojas“, supažindinsiantis su pirmuoju Lietuvos kinematografininku, lėlinės animacijos žanro pradininku Vladislavu Starevičiumi.

„Vabzdžių dresuotojas“ pasakoja apie kino alchemiko ir stebukladario V. Starevičiaus gyvenimo bei kūrybos kelią, kuriuo veda specialiai filmui sukurti lėlinės animacijos personažai – Liūtė ir Vabalas. Jie atgyja tarsi iš paties V. Starevičiaus filmų, kuriuose knibždėte knibžda vabzdžių, paukščių bei žvėrių. Filmo intriga – netikėtina užsimezgas meilės istorija.

„Filmo idėja brandinta beveik devynerius metus. Visada maniau, kad lietuviško kino ateitis – tarptautinė produkcija. Ieškojau temos, kuri sudomintų ne tik Lietuvos, bet ir pasaulio žiūrovus. Genialus kino kūrėjas V. Starevičius savo kūrybos kelią pradėjo Lietuvoje, vėliau dirbo Rusijoje, o po revoliucijos emigravo į Prancūziją. Kas gali būti įdomiau nei dirbti su tokia medžiaga. „Vabzdžių dresuotojas“ – tai tarptautinis projektas, kuriam vadovavo lietuvių kompanija 'Era Film', – sako filmo

prodiuserė ir idėjos autorė Rasa Miškinytė.

Kūrybinės dokumentikos filmas „Vabzdžių dresuotojas“ sudomins tiek pasaulį dar tik tyrinėjantį vaiką, tiek racionalius suaugusiuosius. Filme mintimis apie V. Starevičiaus kūrybą dalinasi žinomas kino kritikas Skirmantas Valiulis, animacijos bei kino ekspertai. Aktoriui Gediminui Girdvainiui teko subtilus stebuklinio pasaulio šeimininko vaidmuo. Filme itin svarbūs lėliniai personažai. Viena iš jų Liūtė – autentiška V. Starevičiaus lėlės kopija. Žaismingas Vabalas – dailininko Rimanto Rolia kūrinys.

Dokumentinis filmas „Vabzdžių dresuotojas“ sukurtas kartu su „SEMA-FOR Film production“ (Lenkija), NFK (Japonija), AVRO (Nyderlandai), „YLE Co-productions“ (Suomija), DR-TV (Danija), SVT (Švedija), NRK (Norvegija), TSR (Šveicarija), ETV (Estija), LRT (Lietuva).

„Vabzdžių dresuotojas“ jau parodytas kino festivaliuose Rygoje, Karlovy Varuose, Maskvoje. Spalio ir lapkričio mėnesį filmą pamatys Liubeko, Leipcigo, Taivano ir Talino kino mėgėjai. **Alfa.lt**

Romansų intrigos ir detektyvai atgyja Keistuolių teatre

Spalio 24–25 dienomis Vilniaus Keistuolių teatro scenoje – jau antroji ši sezoną premjera. Tai detektyvinis žiaurių romansų spektaklis „Išėjau aš stotin“, režisuotas Vytauto V. Landsbergio. Spektaklyje vaidina Darius Auželis, Viola Klimčiauskaitė, Agnė Sunklodaitė, Vytautas Rašimas, Dalius Skamarakas. Scenografė ir kostiumų dailininkė – Ramunė Skrebūnaitė.

Spektaklio „Išėjau aš stotin“ veiksmas vyksta apleistame, o kadaise buvusiam prašmatniame geležinkelio stoties restorane. Jame vienam vakarui susirinkę buvę dar-

buotojai naujai išgyvena praėjusius laikus, skaudulius, viltis ir neviltis, taip siekdami išsiaiškinti neįmintą praeities paslaptį.

Spektaklyje greta romansų žiūrovai išgirs ir šurpias istorijas iš Jono Basanavičiaus tautosakos rinkinio „Iš gyvenimo vėlių ir velnių“. Klausama, kodėl pasirinktos šurpų keliančios istorijos, spektaklio kūrybinė grupė tikina, kad tai dėl noro pasijuokti iš dabarties mene bei gyvenime klestinčio žiaurumo. Spektaklis randasi kaip atsvara jam, kaip didelis noras sukurti džiugesio ilgesį. **Alfa.lt**

GAIDAS - DAIMID**LAIDOJIMO NAMŲ DIREKTORIAI**

jau daug metų teikia pagarbų patarnavimą liūdesio valandoje. Jų laidojimo namai yra Čikagoje ir priemiesčiuose, kiekvienam lengvai pasiekiami.

Atliekame ir kūno sudeginimo (cremation) patarnavimus.

GERALD F. DAIMID —

nepriklausomas direktorius

4330 So. California Ave, Chicago, IL 60632

1-773-523-0440; 1-708-873-0500

**SERVING LITHUANIAN COMMUNITIES
SINCE 1916**

**LACK & SONS
(LACKAVICIUS)****Funeral Home's**

**9236 S. ROBERTS RD
HICKORY HILLS**

**ALL PHONES 1-708-430-5700
OTHER LOCATIONS AVAILABLE IN CHICAGO
& ALL SUBURBS**

Eichstaett'o (Vokietijoje) lietuvių gimnazijos pirmos laidos absolventui

A † A

inž. PRANUI NARIUI

išsiskyrus iš gyvųjų tarpo, skaudžios netekties valandoje gilią užuojautą reiškia jo žmonai GINTRAI ir visiems kitiems jo artimiesiems, tą laidą kartu baigę bendraklasiai draugai.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A

**ALDONA DAUKUS
BARCUS**

Mūsų mylima motina mirė 2007 m. spalio 21 d., sulaukusi 84 metų. Amžinajam poilsiui palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse. Gimė Detroit, MI. Ilgus metus gyveno Čikagoje.

Giliai nuliūdę liko: sūnūs Terry ir Michael Engle, duktė Sofija Daukutė, buvęs vyras Feliksas Daukus.

Velionė buvo duktė a. a. Sophie Laurinavičiūtės ir Augusto Barcus, žmona a. a. Willard Engle.

A. a. Aldona buvo redaktorė jos mamytės Sophie Barcus įkurtoje radijo programoje „Lietuvos aidai“, kurioje išdirbo 55 metus, buvo Čikagos Lietuvių Moterų klubo narė, Lietuvių Tautinių kapinių direktorė; priklausė BALFui bei daugeliui kitų organizacijų.

Mes Tavęs, mūsų brangioji, niekuomet neužmiršime.

„Still Proudly Serving Lithuanian Families”

**HILLS
FUNERAL HOME**

(Frank Leonard Bukauskas & Son — Directors)

10201 S. Roberts Rd.

Palos Hills, IL 60465

Other Locations Available

(708) 598-5880

“Formerly of Roseland” “Family Owned & Operated”

**PETKUS & SON
FUNERAL DIRECTORS**

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA

SUMMIT, 7300 W. ARCHER AVE.

CICERO 5940 W. 35 ST.

LEMONT, 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

EVERGREEN PARK, 2929 W. 87 ST.

TINLEY PARK, 16600 S. OAK PARK AVE.

ALL PHONES

NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas)

Tel. 1-800-994-7600

www.petkusfuneralhomes.com

Palos-Gaidas

FUNERAL HOME

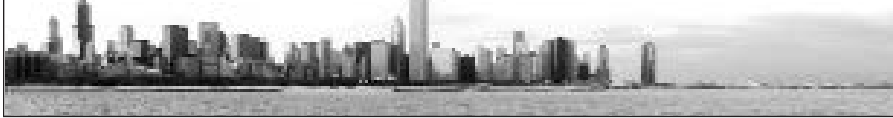

• Patogioje vietoje tarp Čikagos ir Lemonto

• 10 minučių nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių

**11028 S. Southwest Hwy.
Palos Hills, Illinois
(708)974-4410**

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆ „Draugo” 100-mečio jubiliejaus proga ruošiamai knygai paremti aukojo: po 100 dol. **Vytautas Janulaitis** ir kun. **Vytas Memėnas**. Po 50 dol. aukojo **Apolonija Andrašiūnas, Jonas ir Vida Maleiškos, Jonas ir Stasė Šiaučiūnai**. **Nijolė Urba** aukojo 35 dol. „Draugo” vadovybė nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams. Aukų ir leidinio užsakymo čekius prašome siųsti: „Draugas”, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

◆ **Gediminas ir Irena Bliūdžiai** iš Lake Barrington, IL, negalėdami dalyvauti „Draugo” vajeaus pokylyje, šia proga aukojo 150 dol. „Draugo” vadovybė nuoširdžiai dėkoja už dosnią auką.

◆ **Šv. Mišios už a. a. Algį Stankų** Saulaitį bus aukojamos sekmadienį, lapkričio 9 d., 6 val. v. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje. Kviečiame visus draugus prisiminti jį bendroje maldoje.

◆ **Lapkričio 1 d., šeštadienį, 7 val.** v. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje, Brighton Park – Vėlinių vakaras-koncertas. Programoje: dalyvaus: kun. Jaunius Kelpšas, Jūratė ir Rimantas Grabliauskai, Daiva, Edmundas ir Virginijus Švabai, Jeronimas Vitavičius, Nerijus Gležeckas, Dalia Sokienė, Evaldas Girdžiūnas.

◆ **Lapkričio 1 d., šeštadienį, po 4 val. p. p.** šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje vyks Vėlinių apeigos. Kviečiame dalyvauti.

◆ **Lapkričio 2 d., sekmadienį, 5 val. p. p.** Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje, 6812 S. Washtenaw Ave., Chicago bus atliekamas Cherubini Requiem C-minor (1816 m.). Koncerte dalyvauja Lincoln Chamber choras ir orkestras (dirigentas Timothy Woods). Bilietų kaina – 15 dol. Koncerto dieną prie įėjimo durų – 20 dol. Bilietus galite užsisakyti tel. 815-806-0066 arba: lincolinchamberproductions.org

◆ **Vėlinių susikaupimo apeigos** vyks š. m. lapkričio 2 dieną, sekmadienį, 1 val. p. p. prie įsteigėjų paminklo Čikagoje, ties Pulaski ir 111 gatvių sankryža. Apeigos organizuoja ir remia Šv. Kazimiero lietuvių kapinių sklypų savininkų draugija. Religines apeigas atliks kapinių direktorius kunigas Jonas Kuzinskas. Šventėje dalyvaus Šaulių organizacijos atstovai, „Lituanicos” skautai. Kviečiame lietuvius kuo gausiau dalyvauti Vėlinių – mirusiųjų atminimo šventėje, kad galėtume parodyti vyskupijos vadovams, jog Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse bus visą laiką laikomasi tautinių ir religinių tradicijų, kad mes gerbiame savo artimųjų ir protėvių atminimą maldomis ir žvakelių uždegimu.

◆ **Lapkričio 6 d., ketvirtadienį, 1 val. p. p.** „Seklyčioje”, 2711 W. 71st Street, Chicago, IL, įvyks Zarasiečių klubo metinis susirinkimas.

◆ **Suvalkiečių klubo metinis susirinkimas** įvyks lapkričio 13 d., ketvirtadienį, 1 val. p. p. „Seklyčioje”, 2711 W. 71st Street, Chicago, IL.

◆ **Mieli Lietuvių operos rėmėjai!** 2008 m. lapkričio 15 d. ruošiamas lėšų telkimo vajeaus pokylys, kuris įvyks Jaunimo centro didžiojoje salėje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago. Meninę programą atliks Lietuvių operos solistai ir choras. Kokteiliai – 6:30 val. v., programa – 7:30 val. v., vakarienė – 8 val. v. Bilietus išigyti galite tel. 773-501-6573 (E. Ablingytė); telefonais 630-257-6481 ir 630-247-4422 (V. Savrimienė) arba „Atlantic Express” (šalia „Seklyčios”) tel. 773-434-7919.

◆ **Kviečiame atvykti į Vytauto Didžiojo Šaulių rinktinės namus!** (Adresas: 2417 W. 43th Street, Chicago, IL). Lapkričio 15 d. 7 val. v. savo drabužių kolekciją „Kartą Amerikoje...” rodys rūbų dizainerė Vida Leonavičiūtė-Insodienė iš Lietuvos. Renginyje dalyvauja dainų ir šokio teatras „Pasaka”. Kaina – 30 dol. Daugiau informacijos tel.: 773-875-4532 (Lina Margalavičius) arba 630-853-2488 (Živilė Ramašauskienė).

◆ **Kviečiame į koncertą „Per tamsu”,** kuris įvyks sekmadienį, lapkričio 16 d., Jaunimo rūmų salėje, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Koncerte dalyvaus lietuvių meno ansamblis „Dainava”, tautinių šokių ansamblis „Grandis”, Maironio lituanistinės mokyklos mokiniai, tautinių šokių grupė „Spindulys”, Pal. J. Matulaičio misijos vaikų choras „Vyturis” ir „Dainavos” ansamblio vyrų vienetas. Dalyvaujantys paremsite PLC Jaunimo rūmų salės apšvietimo įrangos vąj. Bilietai: suaugusiems – 10 dol., moksleiviams ir vaikams – 5 dol., 12 v. p. p. bus galima nusipirkti pietus. Koncerto pradžia 1 v. p. p. Visus maloniai kviečiame.

◆ **Lietuvių rašytojų draugijos (LRD) literatūrinė popietė** įvyks š. m. lapkričio 23 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Bus paminėti šiais metais amžinybės išskeliamą RLD rašytojai, įvyks knygos „Trys iš Pajūralio” sutiktuovės, naujos poezijos skaitiniai, meninė dalis. Kviečiame visi literatūros mylėtojai.

◆ **Šakių klubo metinis susirinkimas** įvyks lapkričio 20 d., ketvirtadienį, 1 val. p. p. „Seklyčioje”, 2711 W. 71st Street, Chicago, IL.

◆ **Koks išeivijos lietuvių sukaupimų archyvų, bibliotekų, galerijų, muziejų ilgalaikis likimas?** Kaip juose saugomi mūsų meno bei kultūros lobiai vertintini pasauliniu mastu? Šiais klausimais bus išsamiai pasakyta XIV Pasaulio lietuvių mokslo ir kultūros simpoziume, Padėkos dienos savaitgalį vyksiančiame Pasaulio lietuvių centre (Čikagos priemiestyje), Lemont, IL. Plenarinės sesijos: „Lietuvių archyvai, bibliotekos, galerijos ir muziejai išeivijoje pasauliniu mastu” vadovė ir organizatorė – JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Dalė Lukienė; kiti pranešėjai: Daiva Barzdukienė (JAV), dr. Rolandas Kvietkauskas (Lietuva), Kristina Lapienytė-Bareikienė (JAV), dr. Linas Saldukas (Lietuva), Mindaugas Žolynas (Lietuva).

Spaudos apžvalga

PENSININKAS

2008 metai
rugsėjis – spalio

Mus pasiekė žurnalas „Pensininkas”, kurį leidžia JAV LB Socialinių reikalų taryba. Rugsėjo-spalio mėnesio numeris gausus rudeniškų motyvų: redaktorė Danutė Bindokienė džiaugiasi rudenį atgijusia lietuviška veikla, pasakoja apie duoną, kurios kepimas Lietuvoje buvo labai svarbus įvykis.

Ruduo taip pat primena, kad sveikata – brangiausias turtas, tad rudeninio „Pensininko” puslapiuose

rasite žinių, kaip apsaugoti nuo slogos, atsikratyti antsvoriu ir ar verta skiepytis nuo gripo ir t.t.

Skyrelyje „Šis bei tas” prisimename vasarą vykusią olimpiadą, kalbama apie artėjančius prezidento rinkimus, paminima šurpi sukaktis, kai prieš 63 metus Japonijoje buvo numestos dvi atominės bombos. Įdomu pasiskaityti ir apie tai, kas vyko pasaulyje prieš šimtą metų.

O koks „Pensininkas” be Žalianyškščio. Perskaitę šio žinovo puslapius žinosite, kaip prižiūrėti žolę, kaip pasiruošti žiemai ir tai, kad jau pats laikas sodinti gėlių svogūnelius. nepavėluokite, kitaip svogūneliai nespės įleisti šaknų.

Julija šį kartą skaitytojams išduos paslaptį, kaip pasigaminti brokolių ir pomidorų užkepą bei viščiuko salotas.

Gausu žurnale rudeniškų eilėraščių, smagus „Linksmiau” skyrelis, įdomūs skaitytojų laišakai.

Prenumerata metams – 15 dol., numerio kaina – 1.50 dol. Žurnalas leidžiamas kartą per 2 mėnesius.

Paruošė **L. A.**

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road.**
Tel. (773) 847-7747.

Advokatas Vytenis Lietuvninkas

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo”)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS

Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527
Valandos pagal susitarimą

• **Karaliaučiaus krašto lietuviškų mokyklų paramai** per Mažosios Lietuvos lietuvių draugiją Čikagoje aukojo: **\$200** Irena Rasyš. **\$100** Victoria Karaitis, Petras Pajojus. **\$50** Antanas Girnius, Aniceta Januškienė, Juozas Kazickas, Stefa Šidlauskienė, Rimvydas Sidrys, Ema Žiobrienė. **\$35** Domas ir Ada Mišulis. **\$30** Algirdas Čepėnas, Algirdas ir Regina Dapkus, Ona Kartanas, Albinas ir Gražina Reškevičius, Valerija Vaičjurgienė. **\$25** Kostas Norvila, Zenonas Obelenis. **\$20** Vitoldas Gruzdzys, Jonas Jodwalis, Jurgis ir Gerda Leskauskas. **\$10** Zigmąs ir Virginia Grybinas. Dėkojame visiems rėmėjams. **„Karaliaučiaus krašto lietuvių”, 1394 Middleburg, Ct., Naperville, IL 60540-7011.**

• **„Saulutė”, Lietuvos vaikų globos būrelis** dėkoja už aukas padėti našlaičiams, beglobiams ir su negalia vaikams, daugiavaikėms šeimoms bei studentams Lietuvoje. Aukojo: tęsiant vaikų metinę paramą Jaunutis ir Dalia Gilvydžiai **\$240**, Augustinas ir Vida Tijūnėliai **\$240**, Barbara Plikaitis **\$240**, dr. Algirdas ir Raminta Marchertai **\$480** ir **\$600** studentės paramai; Donatas Tijūnėlis **\$250**. Labai ačiū. **„Saulutė” (Sunlight Orphan Aid), 414 Freehauf**

St., Lemont, IL 60439, tel. (630) 243-7275 arba (630) 243-6435.

• **„Lietuvos Našlaičių globos komitetas”** spalio mėn. yra gavęs šias aukas paremti našlaičius: **\$1,200:** Arizonos apylinkės Lietuvių Bendruomenė. **\$450:** A. ir V. Valavičiai, Chicago, IL. **\$300:** Sophia Pumpūtis, Downers Grove, IL. **\$200:** Aldona Šmulsktienė, Chicago, IL. **\$150:** Margaret Towers, Wilmington, DE; Jeanne Dorr, Riverton, NJ; Diane Evans, Paget PG, Bermuda; Elena Jasaitis, St. Petersburg, FL; Paul Vapolas, Palo Alto, CA; Karin Marie Kirsch, Evansville, IN; Mary Mazins Sullivan, Oxford, CT; Julia Danta, Exton, PA.

A. a. Egidijaus Žilionio atminimui pagerbti – \$815 aukojo giminės, draugai ir pažįstami.

A. a. Egidijaus Žilionio atminimui pagerbti – \$100 aukojo Jere ir John Hanchak.

A. a. Egidijaus Žilionio atminimui pagerbti – \$30 aukojo Elizabeth Barker.

Jūsų nuoširdžios aukos yra labai vertinamos! **Lietuvos Našlaičių globos komitetas (Lithuanian Orphan Care, Inc.), 2711 West 71st St., Chicago, IL 60629. Tel. 773-476-2655. Fed. Tax ID #36-4124191.**